

Efekty uczenia się dla kierunku filologia polska

- 1. Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin/y nauki i dyscyplin/y naukowych/ej lub dziedzin/y sztuki i dyscyplin/y artystycznych/ej:** kierunek przyporządkowano do dziedziny nauk humanistycznych, dyscyplin naukowych: językoznawstwo (51%), literaturoznawstwo (49%), dyscyplina naukowa wiodąca: językoznawstwo.
- 2. Profil kształcenia:** ogólnoakademicki.
- 3. Poziom kształcenia i czas trwania studiów/liczba punktów ECTS:** studia pierwszego stopnia - licencjackie (6 semestrów) – 180 ECTS.
- 4. Numer charakterystyki poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji – 6.**
- 5. Absolwent:** ma wiedzę i umiejętności w zakresie przedmiotów kształcenia ogólnego i przedmiotów stanowiących podstawę wykształcenia humanistycznego, a także fundamentalną wiedzę z zakresu filologii polskiej integrującą naukę o języku i literaturze. Rozumie i umie analizować historyczne i współczesne zjawiska oraz procesy literackie, językowe i kulturowe. Umie posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz komunikować się z wykorzystaniem odpowiedniej terminologii. Potrafi prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego, a także wykorzystywać wiedzę teoretyczną w badaniach językoznawczych i literaturoznawczych oraz – po ukończeniu kształcenia w zakresie wiedzy o kulturze – kulturoznawczych. Jest gotów do świadomego uczestniczenia we wspólnocie regionalnej, narodowej, kulturowej i globalnej. Jest przygotowany do twórczej samorealizacji i rozwoju zawodowego. Potrafi gromadzić i przetwarzać informacje, samodzielnie poszerzać swoją wiedzę, podejmować i inicjować proste działania badawcze oraz rozwiązywać problemy zawodowe. Zna język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy. Dzięki prowadzonym zakresom kształcenia oraz odbytym praktykom absolwent może podjąć pracę w redakcjach czasopism i środkach masowego przekazu, instytucjach oświatowych oraz kulturalnych, wydawnictwach, działach personalnych i szkoleniowych lub w szkole (po ukończeniu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela).
 - 5.1 Tytuł zawodowy nadawany absolwentom:** licencjat.
- 6. Wymagania ogólne:** do uzyskania kwalifikacji pierwszego stopnia wymagane jest osiągnięcie wszystkich poniższych efektów uczenia się.

Kod składnika opisu charakterystyki efektów uczenia się w dziedzinie nauk humanistycznych/ dyscyplinach naukowych językoznawstwo i literaturoznawstwo	Opis charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się Polskiej Ramy Kwalifikacji	Symbol efektu kierunkowego	Treść efektu kierunkowego
WIEDZA: absolwent zna i rozumie			
H/LA_P6S_WG H/JA_P6S_WG	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów	KA6_WG1	strukturę, odmiany i zróżnicowanie języka polskiego oraz procesy i tendencje rozwojowe współczesnej i dawnej polszczyzny
		KA6_WG2	zagadnienia z zakresu wiedzy o języku w ujęciu synchronicznym i diachronicznym oraz główne metodologie i działy językoznawstwa
		KA6_WG3	problematykę z zakresu stylistyki i/lub kultury języka polskiego
		KA6_WG4	typologię, charakterystyczne cechy, zasady tworzenia, opisu i analizy różnego rodzaju tekstów i form językowych.
		KA6_WG5	sposoby, formy, typy komunikacji interpersonalnej i społecznej, ich prawidłowości i zakłócenia oraz podstawowe zagadnienia i terminologię z zakresu nauk o komunikowaniu
		KA6_WG6	poetykę i podstawy teorii dzieła literackiego, wyznaczniki rodzajów i gatunków literackich oraz charakterystyczne cechy tekstów literackich i paraliterackich
		KA6_WG7	kanon literacki uwzględniający autorów, teksty i zjawiska z zakresu historii i współczesności literatury; konteksty literackie i pozaliterackie; rolę tradycji krytycznoliterackiej w kształtowaniu historii literatury oraz podstawową terminologię krytyczną
		KA6_WG8	zagadnienia z zakresu wiedzy o literaturze w ujęciu synchronicznym i diachronicznym oraz główne metodologie i działy literaturoznawstwa
		KA6_WG9	cechy oraz metody analizy i interpretacji wytworów kultury literackiej, filmowej, teatralnej, plastycznej i medialnej

		KA6_WG10	podstawową terminologię literaturoznawczą, językoznawczą, z zakresu nauczania języka polskiego lub z zakresu wiedzy o kulturze – w języku polskim i/lub wybranym języku obcym
		KA6_WG11	podstawy naukowe i prawne działań zawodowych z zakresu nauczania języka polskiego lub z zakresu wiedzy o kulturze
		KA6_WG12	metody działań badawczych i cechy pracy zawodowej z zakresu nauczania języka polskiego lub z zakresu wiedzy o kulturze
		KA6_WG13	problematykę z zakresu przedmiotów kształcenia ogólnego i innych przedmiotów rozwijających kompetencje badawcze i praktyczne
H/JA_P6S_WK H/LA_P6S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	KA6_WK1	uwarunkowania cywilizacyjne, ekonomiczne i etyczne powiązane z nauczaniem języka polskiego lub wiedzą o kulturze
	podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	KA6_WK2	normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej lub kulturalnej oraz różnych formach przedsiębiorczości
	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	KA6_WK3	podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej, prawa autorskiego, bibliotecznego oraz innych aspektów prawnych w zakresie nauczania języka polskiego lub wiedzy o kulturze
		KA6_WK4	podstawowe pojęcia i zasady z zakresu bhp, ergonomii, etykiety, znaczenie aktywności fizycznej
UMIEJĘTNOŚCI: absolwent potrafi			
H/JA_P6S_UW H/LA_P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę - formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik	KA6_UW1	interpretować, analizować, opisać i syntetycznie przedstawić tekst z perspektywy językoznawczej, w powiązaniu z założeniami i metodami danego działu lingwistyki
		KA6_UW2	interpretować, analizować, opisać i syntetycznie przedstawić tekst z perspektywy wiedzy o literaturze, w powiązaniu z założeniami i metodami danego działu literaturoznawstwa
		KA6_UW3	odczytywać, analizować, interpretować, krytycznie oceniać i twórczo wykorzystywać teksty naukowe i popularnonaukowe z zakresu różnych dyscyplin, istotnych dla filologii polskiej w zakresie nauczania języka polskiego lub wiedzy o kulturze

	informacyjno-komunikacyjnych	KA6_UW4	odczytywać, interpretować i analizować różnego rodzaju teksty i formy językowe oraz przekazy słowne, niewerbalne i multimodalne wykorzystywane w nieoficjalnej i oficjalnej komunikacji w zakresie nauczania języka polskiego lub wiedzy o kulturze
		KA6_UW5	posługiwać się wybranymi metodami językoznawczymi i literaturoznawczymi oraz metodami z zakresu nauczania języka polskiego lub wiedzy o kulturze
		KA6_UW6	pozyskiwać, selekcjonować i odpowiednio wykorzystywać w rozwiązywaniu problemów badawczych i praktycznych informacje z różnych źródeł, w tym zasobów Internetu i wirtualnych baz danych
		KA6_UW7	dobierać i stosować adekwatne metody, narzędzia i zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne odpowiednie w działalności badawczej i zawodowej w zakresie nauczania języka polskiego lub wiedzy o kulturze
H/JA_P6S_UK H/LA_P6S_UK	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	KA6_UK1	uczestniczyć czynnie w dyskusji, prezentować i oceniać stanowiska w debacie, prowadzić i analizować działania w zakresie nauczania języka polskiego lub wiedzy o kulturze
		KA6_UK2	komunikować się w różnych typach sytuacji i z różnymi interlokutorami, stosując odpowiednie środki językowe; odczytywać, interpretować, analizować i tworzyć różnego rodzaju przekazy słowne, niewerbalne i multimodalne
		KA6_UK3	przygotowywać i prezentować różnego rodzaju teksty pisemne oraz wystąpienia ustne w języku ojczystym i/lub wybranym języku obcym na poziomie B2
		KA6_UK4	poprawnie i stosownie posługiwać się poznaną terminologią z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa, w zakresie nauczania języka polskiego lub wiedzy o kulturze – w języku polskim i/lub wybranym języku obcym
H/JA_P6S_UO H/LA_P6S_UO	planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)	KA6_UO1	uzasadniać i krytycznie oceniać informacje w świetle dostępnej wiedzy empirycznej oraz wykorzystywać tę wiedzę i umiejętności w organizacji pracy
		KA6_UO2	planować i organizować pracę własną i/lub zespołową, przejmując odpowiedzialność za jej rezultaty i wykazując gotowość do pełnienia różnych ról i funkcji

		KA6_UO3	współdziałać z innymi osobami, prezentując postawę otwartą wobec odmiennych przekonań i sądów
H/JA_P6S_UU H/LA_P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	KA6_UU1	planować i wdrażać działania na rzecz dokształcania się i podwyższania kwalifikacji, w trosce o rozwój intelektualny i kondycję fizyczną
		KA6_UU2	samodzielnie zdobywać i rozwijać wiedzę i umiejętności z zakresu prowadzonych działań badawczych i/lub praktycznych
KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent jest gotów do			
H/JA_P6S_KK H/LA_P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	KA6_KK1	weryfikowania informacji i ich źródeł oraz krytycznej oceny odbieranych treści; przyjęcia nowych idei i zmiany ukształtowanych opinii, wynikającej z nowej wiedzy i jej uzasadnienia
	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KA6_KK2	krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności w obszarach kluczowych dla rozwoju osobistego i zawodowego
		KA6_KK3	doceniania znaczenia wiedzy, także eksperckiej, w rozwiązaniu problemów oraz współpracy interdyscyplinarnej w różnych grupach
H/JA_P6S_KO H/LA_P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego	KA6_KO1	współpracy na rzecz różnych grup społecznych i kulturowych oraz zaspokajania potrzeb środowiska społecznego poprzez działalność zawodową
	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	KA6_KO2	wykorzystywania wiedzy i umiejętności w działaniach na rzecz edukacji i/lub kultury
	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KA6_KO3	elastycznego reagowania na zmieniające się potrzeby społeczne wynikające m.in. z różnorodności kulturowej grup i społeczeństw przy jednoczesnej dbałości o zachowanie ich dorobku i tradycji
		KA6_KO4	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy i kreatywny, z wykorzystaniem wiedzy w zakresie bhp, ergonomii, etykiety i kultury fizycznej, a także z poszanowaniem praw ochrony własności intelektualnej
H/JA_P6S_KR H/LA_P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: – przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, – dbałości o dorobek i tradycje zawodu	KA6_KR1	zachowania postawy prospołecznej, przestrzegania zasad i norm etycznych oraz postępowania zgodnego z etosem zawodowym
		KA6_KR2	działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu zamieszkania, kraju, Europy

7. Objaśnienie oznaczeń:

Objaśnienie oznaczeń kodu składnika opisu w dziedzinie i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

- H/JA_P6S – charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk humanistycznych/dyscyplinie językoznawstwo dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim
- H/LA_P6S – charakterystyki drugiego stopnia w dziedzinie nauk humanistycznych/dyscyplinie literaturoznawstwo dla studiów pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Objaśnienia oznaczeń komponentów efektów uczenia się wspólne dla opisu symbolu efektu uczenia się oraz kodu składnika opisu w dziedzinie nauki i dyscyplinie naukowej oraz artystycznej

W	– kategoria wiedzy, w tym:
G(po W)	– podkategoria <i>zakres i głębia</i> ,
K(po W)	– podkategoria <i>kontekst</i> ,
U	– kategoria umiejętności, w tym:
W(po U)	– podkategoria w zakresie <i>wykorzystanie wiedzy</i> ,
K(po U)	– podkategoria w zakresie <i>komunikowanie się</i> ,
O(po U)	– podkategoria w zakresie <i>organizacja pracy</i> ,
U(po U)	– podkategoria w zakresie <i>uczenie się</i> .
K (po podkreślniku)	– kategoria kompetencji społecznych, w tym:
K (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie <i>ocena</i> ,
O (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie <i>odpowiedzialność</i> ,
R (po K po podkreślniku)	– podkategoria w zakresie <i>rola zawodowa</i> .
01, 02, 03 i kolejne	– numer efektu uczenia się

Objaśnienia oznaczeń symbolu efektu kierunkowego

- K (przed podkreślnikiem) – kierunkowe efekty uczenia się
- A (przed podkreślnikiem) – profil ogólnoakademicki
- 6 – studia pierwszego stopnia

8. Oznaczenia dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz artystycznych

Lp.	Dziedzina nauki/sztuki/ symbol kodu	Dyscyplina naukowa/artystyczna/ symbol kodu
1	Dziedzina nauk humanistycznych/ H	1) archeologia/ A
		2) filozofia/ F
		3) historia/ H
		4) językoznawstwo/ J
		5) literaturoznawstwo/ L
		6) nauki o kulturze i religii/ KR
		7) nauki o sztuce/ NSz
2	Dziedzina nauk inżynieryjno-technicznych/ IT	1) architektura i urbanistyka/ AU
		2) automatyka, elektronika i elektrotechnika/ AE
		3) informatyka techniczna i telekomunikacja/ IT
		4) inżynieria biomedyczna/ IB
		5) inżynieria chemiczna/ IC
		6) inżynieria lądowa i transport/ IL
		7) inżynieria materiałowa/ IM
		8) inżynieria mechaniczna/ IMC
		9) inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka/ ISG
3	Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu/ M	1) nauki farmaceutyczne/ NF
		2) nauki medyczne/ NM
		3) nauki o kulturze fizycznej/ NKF
		4) nauki o zdrowiu/ NZ
4	Dziedzina nauk rolniczych/ R	1) nauki leśne/ NL
		2) rolnictwo i ogrodnictwo/ RO
		3) technologia żywności i żywienia/ TZ
		4) weterynaria/ W
		5) zootechnika i rybactwo/ ZR
5	Dziedzina nauk społecznych/ S	1) ekonomia i finanse/ EF
		2) geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna/ GEP
		3) nauki o bezpieczeństwie/ NB
		4) nauki o komunikacji społecznej i mediach/ NKS
		5) nauki o polityce i administracji/ NPA
		6) nauki o zarządzaniu i jakości/ NZJ
		7) nauki prawne/ NP
		8) nauki socjologiczne/ NS
		9) pedagogika/ P
		10) prawo kanoniczne/ PK
		11) psychologia/ PS
6	Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych/ XP	1) astronomia/ AS
		2) informatyka/ I

		3) matematyka/ MT
		4) nauki biologiczne/ NBL
		5) nauki chemiczne/ NC
		6) nauki fizyczne/ NF
		7) nauki o Ziemi i środowisku/ NZ
7	Dziedzina nauk teologicznych/ TL	1) nauki teologiczne/ NT
8	Dziedzina sztuki/ SZ	1) sztuki filmowe i teatralne/ SFT
		2) sztuki muzyczne/ SM
		3) sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki/ SP

TREŚCI KSZTAŁCENIA

Kierunek studiów: filologia polska

Poziom studiów: studia pierwszego stopnia - licencjackie

Profil kształcenia: ogólnoakademicki

Forma studiów: stacjonarne

Wymiar kształcenia: 6 semestrów

Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów: 180 punktów ECTS

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom: licencjat

CHARAKTERYSTYKA TREŚCI KSZTAŁCENIA

GRUPY TREŚCI I. WYMAGANIA OGÓLNE

I.1 Język obcy I

Cel kształcenia: wprowadzenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego, jak i wybranych elementów życia zawodowego.

Treści merytoryczne: ćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego z zakresu następujących tematów: przedstawianie się, opis człowieka, rodzina, kariera zawodowa, codzienne obowiązki domowe, przyzwyczajenia domowników, wykroczenia, orientacja w mieście, opisywanie miejsc i budynków, weekend, wspomnienia z dzieciństwa i szkoły, czas wolny, system edukacji i szkolnictwa wyższego, podróże, planowanie przyszłości, zakupy, restauracja, nowinki technologiczne, zdrowie, ekologia, media, minione szanse i możliwości, tryb przypuszczający, formy czasowe, strona bierna, mowa zależna; zapoznanie z obyczajami i kulturą krajów danego obszaru językowego w celu nie tylko poszerzania wiedzy i ćwiczenia odpowiednich nawyków językowych, ale też rozwijania ciekawości, otwartości i tolerancji; prezentowanie rozmaitych metod uczenia się, zachęcanie do samooceny, samodzielnego poszukiwania prawidłowości językowych i formułowania reguł; różnorodność form pracy (indywidualna, w parach, w grupach) i typów zadań pozwalających na uwzględnienie w procesie nauczania indywidualnych uzdolnień i cech charakteru studentów; wprowadzenie i wyćwiczenie podstawowej terminologii specjalistycznej z zakresu danego kierunku studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): język obcy na poziomie B1 zgodnie z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie leksyki i struktur gramatycznych.

Umiejętności (potrafi): komunikować się w języku obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; pracować w zespole.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): porozumiewania z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i kultur; dostrzegania podobieństw i różnic między kulturami.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

I.1 Język obcy II

Cel kształcenia: rozwijanie wszystkich sprawności językowych (mówienie, czytanie, pisanie i słuchanie ze zrozumieniem); przygotowanie do posługiwania się językiem specjalistycznym; kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy w zakresie doskonalenia znajomości języka obcego.

Treści merytoryczne: doskonalenie wszystkich sprawności językowych, struktur, form gramatycznych i konstrukcji językowych poprzez pracę z obcojęzycznymi tekstami

i dokumentami dotyczącymi zagadnień związanych z kierunkiem studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): język obcy na poziomie B1 zgodnie z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie leksyki i struktur gramatycznych; terminologię (pojęcia, definicje) odnośnie do podstawowych zagadnień nauk humanistycznych.

Umiejętności (potrafi): komunikować się w języku obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; korzystać z obcojęzycznej literatury fachowej; przedstawić prezentację multimedialną w języku obcym; pracować w zespole.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): porozumiewania z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i kultur; dostrzegania podobieństw i różnic między kulturami.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

I.1 Język obcy III

Cel kształcenia: wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie docelowo B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego, jak i wybranych elementów życia zawodowego.

Treści merytoryczne: doskonalenie wszystkich sprawności językowych, struktur, form gramatycznych i konstrukcji językowych poprzez pracę z obcojęzycznymi tekstami i dokumentami dotyczącymi zagadnień związanych z kierunkiem studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): język obcy na poziomie B2 zgodnie z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie leksyki i struktur gramatycznych; terminologię (pojęcia, definicje) odnośnie do podstawowych zagadnień nauk humanistycznych.

Umiejętności (potrafi): komunikować się w języku obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; korzystać z obcojęzycznej literatury fachowej; formułować problemy i stawiać pytania; interpretować dane, plany, projekty; przedstawić prezentację multimedialną w języku obcym; pracować w zespole.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): porozumiewania z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i kultur; dostrzegania podobieństw i różnic między kulturami.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

I.1 Język obcy IV

Cel kształcenia: wprowadzenie i wyćwiczenie materiału leksykalno-gramatycznego umożliwiającego przygotowanie do komunikacji w języku obcym na poziomie B2 w zakresie tematycznym dotyczącym zarówno życia codziennego, jak i wybranych elementów życia zawodowego.

Treści merytoryczne: doskonalenie wszystkich sprawności językowych, struktur, form gramatycznych i konstrukcji językowych poprzez pracę z obcojęzycznymi tekstami i dokumentami dotyczącymi zagadnień związanych z kierunkiem studiów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): język obcy na poziomie B2 zgodnie z wymogami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w zakresie leksyki i struktur gramatycznych; terminologię (pojęcia, definicje) odnośnie do podstawowych zagadnień nauk humanistycznych.

Umiejętności (potrafi): komunikować się w języku obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; korzystać z obcojęzycznej literatury fachowej; formułować problemy i stawiać pytania; interpretować dane, plany, projekty; przedstawić prezentację multimedialną w języku obcym; pracować w zespole.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): porozumiewania się z osobami pochodzącymi

z różnych środowisk i kultur; dostrzegania podobieństw i różnic między kulturami.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

I.2 Przedmiot ogólnouczelniany I

Cel kształcenia: wprowadzenie poszerzonej wiedzy, terminologii i różnych koncepcji badawczych dotyczących omawianego tematu.

Treści merytoryczne: wykład stanowi monograficzne, całościowe ujęcie wybranego zagadnienia z niżej proponowanych: animacja kultury studenckiej, człowiek współczesny wobec problemu uzależnień, dietetyka i żywienie człowieka, ekonomia, prawo, prawo przedsiębiorców, socjologia, zdrowy styl życia i higiena człowieka.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia, terminy i podstawowe założenia badawcze z omawianego zakresu wiedzy.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać poznaną wiedzę w różnych sytuacjach zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): korzystania w życiu zawodowym i społecznym z różnych obszarów wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

I.2 Przedmiot ogólnouczelniany II

Cel kształcenia: wprowadzenie poszerzonej wiedzy, terminologii i różnych koncepcji badawczych dotyczących omawianego tematu.

Treści merytoryczne: wykład stanowi monograficzne, całościowe ujęcie wybranego zagadnienia z niżej proponowanych: animacja kultury studenckiej, człowiek współczesny wobec problemu uzależnień, dietetyka i żywienie człowieka, ekonomia, prawo, prawo przedsiębiorców, socjologia, zdrowy styl życia i higiena człowieka.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia, terminy i podstawowe założenia badawcze z omawianego zakresu wiedzy.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać poznaną wiedzę w różnych sytuacjach zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): korzystania w życiu zawodowym i społecznym z różnych obszarów wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

I.3. Technologie informacyjne w humanistyce

Cel kształcenia: wykształcenie umiejętności obsługi edytora MC Word w stopniu umożliwiającym samodzielną edycję dłuższych dokumentów. Przygotowanie prezentacji multimedialnej na wybrany temat z poszanowaniem prawa do własności intelektualnej. Znajomość bibliotek i repozytoriów cyfrowych.

Treści merytoryczne: edycja dokumentów z wykorzystaniem dostępnych szablonów i stylów; struktura dokumentu; przypisy dolne i końcowe; podstawowe spisy treści; nawigacja w dłuższym dokumencie; tworzenie prezentacji w aplikacji PowerPoint i aplikacji dostępnej w Internecie, np. Prezi; Federacja Bibliotek Cyfrowych; Wolne Lektury.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): techniki pozyskiwania wiedzy z różnych kanałów informacji, zasady edycji tekstów.

Umiejętności (potrafi): wyszukiwać, selekcjonować i integrować informacje pozyskane ze źródeł elektronicznych, samodzielnie zdobywać potrzebne informacje, prezentować wiedzę, wykorzystując znane aplikacje, edytować dłuższy dokument tekstowy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny swojej wiedzy i umiejętności, pracy samodzielnej i w grupie, poszanowania prawa własności intelektualnej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

I.4 Wychowanie fizyczne

Cel kształcenia: świadome i systematyczne rozwijanie własnej aktywności fizycznej i dbałości o stan zdrowia; przygotowanie do świadomego uczestnictwa w kulturze fizycznej i działalności sportowo-rekreacyjnej jako ważnym elemencie prozdrowotnego stylu życia.

Treści merytoryczne: gry i zabawy ruchowe; ćwiczenia kształtujące prawidłową postawę ciała z wykorzystaniem przyrządów i przyborów; różne formy wyścigów z wykorzystaniem sprzętu sportowego; piłka siatkowa, ręczna, koszykówka, nożna, atletyka terenowa.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zagadnienia z zakresu kultury fizycznej; zagadnienia z zakresu wybranych dyscyplin sportowych; wpływ ruchu i ćwiczeń ruchowych na zachowanie zdrowia jednostki i społeczeństwa.

Umiejętności (potrafi): kontrolować poziom własnej sprawności fizycznej, wykonując podstawowe testy i sprawdziany; dobrać ćwiczenia kształtujące odruch prawidłowej postawy ciała; wykonać podstawowe elementy techniczne zespołowych gier sportowych (siatkówki, koszykówki, piłki nożnej i piłki ręcznej) i wykorzystać w praktyce ćwiczenia fizyczne, mające wpływ na motorykę organizmu; podjąć działania prozdrowotne i edukacyjne, wykorzystując w praktyce wiedzę oraz umiejętności w zakresie różnych form aktywności ruchowej; współpracować w zespole stosując zasady „fair play”.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kształtowania samodyscypliny i samooceny oraz poczucia odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo własne i drugiego człowieka; kreowania wartości aktywności ruchowej jako formy relaksu fizycznego i psychicznego oraz promowania pozytywnej postawy prozdrowotnej wpływającej na sprawność funkcjonalną w dorosłym życiu człowieka.

Formy prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

II. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

II.1 Nauki pomocnicze filologii polskiej

Cel kształcenia: wyrobienie podstawowych umiejętności warsztatowych, niezbędnych w pracy filologa, który powinien sprawnie wyszukiwać informacje o stanie badań, prawidłowo identyfikować charakter dokumentów, z którymi się styka, rozpoznawać typy edycji, posługiwać się bibliografiami, korzystać z baz online, a także samodzielnie sporządzać przypisy i bibliografię w przygotowywanych przez siebie pracach pisemnych (z poszanowaniem prawa autorskiego).

Treści merytoryczne: przedmiot podejmuje tematykę dotyczącą podstawowych wiadomości z zakresu bibliologii, zapoznaje z typami dokumentów, edycji, publikacji i wydawnictw. Definiuje pojęcie bibliografii i jej różnych rodzajów, opisu bibliograficznego, przedstawia najważniejsze bibliografie polskie w wersji drukowanej i elektronicznej, charakteryzując ich zawartość, przyjęte reguły opisu i sposób korzystania. Informuje o najważniejszych bibliotekach naukowych, bazach online, wydawnictwach i muzeach literackich w Polsce, a także zapoznaje z sylwetkami czołowych badaczy literatury i języka. Ćwiczenia przekazują treści związane ze sporządzaniem przypisów i bibliografii, wyrabiając umiejętności zastosowania reguł opisu w praktyce. Podejmują podstawowe zagadnienia związane z metodami opracowywania i edycji tekstu o charakterze naukowym, prawidłowymi sposobami wykorzystywania opracowań naukowych (ćwiczenie umiejętności cytowania i parafrazowania), zwracając uwagę na problem plagiatu. Wyrabiają praktyczne umiejętności korzystania z różnego typu bibliografii oraz baz online.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): różne typy dokumentów (w tym typy edycji), pojęcia z zakresu bibliologii i bibliografii, najważniejsze bibliografie (drukowane i dostępne online), zagadnienia związane z przygotowaniem tekstu naukowego (m.in. problematykę poszanowania praw autorskich i potrzeby rzetelnego korzystania z czyjegoś dorobku i odpowiedniego tego

dokumentowania), reguły sporządzania przypisów i bibliografii i zagrożenia wynikające z nierzetelnego korzystania z czyjegoś dorobku naukowego. Rozpoznaje najważniejsze biblioteki naukowe, czasopisma polonistyczne, wydawnictwa oraz muzea literackie w Polsce oraz czołowych badaczy z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa

Umiejętności (potrafi): posługiwać się bibliografiami drukowanymi i bazami elektronicznymi w celu wyszukania w nich niezbędnych informacji, rozpoznać i nazwać różne rodzaje dokumentów, wykrywać cechy znamienne dla tekstu naukowego oraz różnego typu edycji źródłowych, przygotowywać bibliografię oraz sporządzać przypisy i opisy bibliograficzne.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do pracy w grupie, efektywnego zorganizowania swojej pracy i przygotowania powierzonego zadania, do korzystania z dorobku badawczego wcześniejszych pokoleń z poszanowaniem cudzej własności intelektualnej.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

II.2 Język łaciński z elementami kultury antycznej I

Cel kształcenia: nauczenie poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów. Opanowanie podstaw języka łacińskiego (słownictwo, gramatyka) pozwalające na samodzielne tłumaczenie tekstów. Ukazanie wpływu łaciny na kształtowanie języka ojczystego i innych języków nowożytnych. Zetknięcie się z elementami kultury antycznej i podkreślenie związków z kulturą polską i europejską. Poznanie najczęściej używanych zwrotów i sentencji łacińskich.

Treści merytoryczne: nauka czytania i akcentowania. Łacińskie terminy gramatyczne. Gramatyka opisowa: składnia zdania łacińskiego i polskiego; czasowniki koniugacji I-IV (infinitivus, indicativus, imperativus praesentis activi et passivi); czasownik posiłkowy i złożenia; rzeczowniki deklinacji I, II i III; przymiotniki I i II deklinacji; zaimki: osobowe, dzierżawcze, zwrotny, wskazujący, względny; przyimki; konstrukcje: accusativus cum infinitivo, ablativus auctoris. Tłumaczenie i analiza tekstów, sentencji, zwrotów i wyrażen łacińskich. Elementy kultury antycznej (literatura, filozofia, życie codzienne, mitologia).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady czytania i akcentowania wyrazów łacińskich, ich budowę i fleksję, struktury gramatyczne i słownictwo umożliwiające rozumienie i tłumaczenie wybranych zdań, łacińską terminologię gramatyczną.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się łacińską terminologią. Umiejętnie wykorzystać znajomość sentencji, zwrotów i wyrażen, wykorzystać znajomość kultury antycznej i języka łacińskiego do nauki przedmiotów kierunkowych i języków obcych, samodzielnie tłumaczyć tekst łaciński korzystając ze słownika oraz podać przykłady wpływu kultury starożytnej na kulturę polską.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ciągłego uzupełniania wiedzy. Jest świadomy wpływu kultury starożytnej na cywilizację zachodnią.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

II.2 Język łaciński z elementami kultury antycznej II

Cel kształcenia: utrwalanie poprawnego czytania. Dalsza nauka gramatyki i słownictwa. Tłumaczenie tekstów. Wskazanie kolejnych przykładów wpływu łaciny na język ojczysty i inne języki nowożytne. Ukazanie związków kultury antycznej z kulturą polską i europejską. Nauka na pamięć słówek, zwrotów i sentencji łacińskich oraz poznanie najważniejszych miar metrycznych.

Treści merytoryczne: czytanie, tłumaczenie i analiza tekstów. Gramatyka opisowa: czasownik: indicativus imperfecti, futuri primi, perfecti activi et passivi; indicativus plusquamperfecti, futuri exacti activi; rzeczownik: IV i V deklinacja; przymiotniki III deklinacji; stopniowanie przymiotników; imiesłowy: praesentis activi, perfecti passivi; zaimki wskazujące; konstrukcje: aci, accusativus duplex, genetivus partitivus, ablativus comparationis, składnia nazw miast. Sentencje, zwroty i wyrażenia łacińskie. Wybrane elementy kultury antycznej (literatura, mitologia, życie codzienne). Metryka.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady czytania i akcentowania wyrazów łacińskich, ich budowę i fleksję, struktury gramatyczne i słownictwo umożliwiające rozumienie i tłumaczenie wybranych zdań, łacińską terminologię gramatyczną.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się łacińską terminologią. Umiejętnie wykorzystać znajomość sentencji, zwrotów i wyrażeń, wykorzystać znajomość kultury antycznej i języka łacińskiego do nauki przedmiotów kierunkowych i języków obcych, samodzielnie tłumaczyć tekst łaciński korzystając ze słownika oraz podać przykłady wpływu kultury starożytnej na kulturę polską.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ciągłego uzupełniania wiedzy. Jest świadomy wpływu kultury starożytnej na cywilizację zachodnią.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

II.3 Historia Polski I

Cel kształcenia: przedstawienie panoramy dziejów kształtującego się państwa i narodu w granicach chronologicznych od X do schyłku XVIII w. Wyróżnienie długofalowych przemian cywilizacyjnych w polityce, gospodarce, organizacji życia zbiorowego i kulturze w średniowieczu, okresie nowożytnym do końca istnienia I Rzeczypospolitej. Omówienie losów Polski poprzez wyodrębnienie prawidłowości w rozwoju narodu i społeczeństwa polskiego na tle innych narodów Europy.

Treści merytoryczne: obejmują dzieje Polski w czasie funkcjonowania monarchii patrymonialnej (do 1320 r.), monarchii stanowej (do 1454 r.) i Rzeczypospolitej szlacheckiej (do 1795 r.). Przedstawione zostaną zagadnienia rozgrywające się w polityce, gospodarce, społeczeństwie i kulturze. Szczególny nacisk zostanie położony na przekazanie pełnego obrazu funkcjonowania społeczeństwa wieloetnicznego i wielokulturowego I Rzeczypospolitej na tle historii społecznej, kultury i sztuki oraz stosunków wyznaniowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): fachową terminologię z zakresu nauk historycznych, faktografię oraz główne wydarzenia z historii Polski w aspekcie politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturowym w ujęciu chronologicznym i tematycznym, istnienie w naukach historycznych różnych punktów widzenia, determinowanych podłożem narodowym i kulturowym, powiązania interdyscyplinarne historii z innymi naukami.

Umiejętności (potrafi): wyszukać, analizować, oceniać, interpretować, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych dotyczące historii Polski, prezentować wyniki pracy w uporządkowanej i zrozumiałej formie, formułować tezy i argumenty z wykorzystaniem poglądów innych autorów prac historycznych

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ciągłego rozwijania wiedzy historycznej i umiejętności warsztatowych, propagowania i objaśniania jej w środowisku lokalnym.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

II.3 Historia Polski II

Cel kształcenia: zapoznanie ze złożoną przeszłością ziem i ludności zamieszkującej dzisiejszą Polskę. Problematyka wykładu ukazuje wielowymiarowość dziejów narodów, społeczeństw i państw istniejących w przeszłości na ziemiach polskich. Celem zajęć jest zapoznanie z różnymi etapami rozwoju narodu polskiego i procesem kształtowania się państwowości polskiej.

Treści merytoryczne: wykłady obejmują dzieje Polski w czasach nowożytnych, ściślej, dwa ostatnie wieki w historii narodu polskiego i wielonarodowego społeczeństwa zamieszkujące historyczne ziemie należące do dawnej Rzeczypospolitej. Szczególny nacisk zostanie położony na problematykę II wojny światowej i okresu PRL. Omówione zostaną zagadnienia dotyczące przemian politycznych, gospodarczych, ewolucji społecznej oraz kultury (w etnicznym i wyznaniowym różnicowaniu), które będą mogły zostać wykorzystane w dalszych etapach

edukacji na kierunku studiów filologia polska przede wszystkim w celu głębszego uświadomienia złożoności zjawiska jakim jest kultura społeczeństwa polskiego (a nie tylko narodu) i właściwego umiejscowienia w tym zjawisku studiowanego przez nich przedmiotu – filologii polskiej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): prawidłowości w rozwoju narodu i państwowości polskiej, elementarną terminologię nauk humanistycznych, a szczególnie nauk historycznych, podstawową faktografią oraz główne problemy z historii Polski, przede wszystkim charakterystyki zjawisk społeczno-politycznych i kulturalnych.

Umiejętności (potrafi): samodzielnie zdobywać i utrzymywać wiedzę w sposób uporządkowany i systematyczny przy zastosowaniu nowoczesnych technik pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji. Posiada umiejętność przygotowania kompleksowej informacji z zakresu nauk historycznych w spójnej i zrozumiałej formie. Potrafi poprawnie kojarzyć daty i wydarzenia historyczne i ocenić ich wpływ na dane zjawisko historyczne oraz ocenić jaki wpływ w historii Polski miały wydarzenia historyczne na współczesność.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zrozumienia i docenienia historii własnego narodu, szanuje dziedzictwo kulturowe narodu i społeczeństwa polskiego, odnosi się z szacunkiem do innych tradycji, kultur i poglądów.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

II.4 Praca z tekstem naukowym

Cel kształcenia: przybliżenie, czym jest tekst naukowy, jak go czytać i jak wykorzystać w refleksji naukowej.

Treści merytoryczne: pisanie tekstów naukowych. Problem „ja” tworzącego. Czytanie tekstów naukowych. Problem „ja” rozumiejącego. Struktura tekstu naukowego. Uniwersalne elementy struktury. Poetyka tekstu naukowego. Od eseju do rozprawy naukowej. Metodologia poznawania tekstów naukowych. Czytanie ze zrozumieniem i czytanie krytyczne. Kultura myślenia i kultura czytania naukowego. Problem punktu wyjścia. Hipoteza robocza. Intuicja naukowa i przednaukowa. Empatia czytającego wobec piszącego. Selekcja elementów. Odtworzenie struktury. Hipoteza, teza, argumenty, kontrargumenty, rekapitulacja. Narzędzia przekładu. Mapa mentalna. Reguła prostoty. Narzędzia przekładu. Konspekt artykułu naukowego. Problem interpretacji i nadinterpretacji. Dedukcja. Indukcja. Koło hermeneutyczne. Od analizy do syntezy i z powrotem. Model poznawczy. Definicja. Wyjaśnianie genetyczne i kazualne. Kultura dyskusji naukowej. Dyskurs. Cytowanie. Polemika.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): czym jest tekst naukowy, kto go tworzy i dla kogo, uniwersalne elementy struktury tekstu naukowego, podstawowe formy tekstów naukowych, procedurę czytania tekstów naukowych (czytanie, podkreślanie, parafrazowanie i interpretowanie tekstu naukowego), zasady tworzenia mapy mentalnej i konspektu artykułu naukowego, pojęcia: hipoteza, teza, argument, kontrargument, rekapitulacja, koło hermeneutyczne, dedukcja, indukcja, model poznawczy.

Umiejętności (potrafi): wyjaśnić, na czym polega problem „ja” tworzącego i „ja” rozumiejącego, wyodrębnić podstawowe elementy struktury tekstu naukowego, określić poetykę tekstu naukowego. Zastosować w praktyce metodę czytania tekstu naukowego. Wykorzystać w refleksji naukowej przyswojony tekst naukowy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczestniczenia w dyskursie naukowym i tym samym współtworzenia nauki. Jest gotów czynnie brać udział w życiu naukowym.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

II.5 Filozoficzne konteksty literatury

Cel kształcenia: zaznajomienie z rodzajami relacji i zależności między filozofią a literaturą,

przybliżenie i ułatwienie zrozumienia przesłania lub myśli przewodniej dzieła literackiego, przekazanie wiedzy na temat powiązań i wpływów filozoficzno-religijnych w literaturze oraz przedstawienie różnych form wyrazu artystycznego treści filozoficznych, estetycznych, moralnych, religijnych.

Treści merytoryczne: zajęcia ćwiczeniowe ukierunkowane zostały na poezję polską XIX i XX wieku. Przedmiot analiz stanowią teksty, w których występują zagadnienia natury filozoficznej (ontologicznej, epistemologicznej, aksjologicznej, historiozoficznej), czasem powiązane z tematyką religijną i moralną. Poszczególne dzieła rozpatruje się tutaj w kontekście tradycji filozoficznej i religijnej manifestowanej w danym utworze lub przezeń podważanej, poddawanej dyskusji, tradycji ujawnianej niekiedy też w pozostałej twórczości poetyckiej danego autora. Ćwiczenia uwzględniają trzy modele poezji filozoficznej: poetycki traktat filozoficzny, poetycką ilustrację idei filozoficznej, filozofię ukrytą w poezji. Wykłady dotyczą koncepcji filozoficznych, które zyskały szczególną popularność w literaturze polskiej i światowej. Chodzi między innymi o takie nurty, jak platonizm, epikureizm, stoicyzm, gnostycyzm, humanizm, mesjanizm, utylitaryzm.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): powiązania literatury z filozofią; kontekst tradycji filozoficznej, w jakiej rozwijała się polska poezja XIX i XX wieku; treści światopoglądowe wyrażone w wybranych, reprezentatywnych dziełach najwybitniejszych poetów polskich XIX i XX wieku; formy wyrażania przekonań filozoficznych, estetycznych, moralnych i religijnych w poezji polskiej.

Umiejętności (potrafi): wskazać cechy wyróżniające poezję filozoficzną i jej modele; porównywać dzieła poetyckie na tle różnorodnej tradycji filozoficznej; zauważyć podobieństwa i różnice pomiędzy filozofującymi tekstami literackimi o złożonych środkach obrazowania; dyskutować z wpisanymi w tekst literacki rozwiązaniami filozoficznymi, moralnymi, religijnymi, ich aktualnością i znaczeniem w tradycji kulturowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wyjaśniania filozoficznego przesłania dzieł literackich w kontaktach społecznych, używając właściwej terminologii (filozoficznej i literaturoznawczej); inicjowania w grupie społecznej zainteresowania ambitną literaturą, pytającą o sens oraz przeszłość i przyszłość świata, jak też zastanawiającą się nad istotą człowieczeństwa; rekomendowania przedstawionych w literaturze rozwiązań światopoglądowych, skłaniania do zastanowienia się nad sobą i miejscem w porządku stworzonego bytu; zachowywania otwartości na różnorodność ludzkich doświadczeń i przekonań.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

II.6 Główne problemy literatury i kultury XIX i XX wieku

Cel kształcenia: poznanie głównych problemów literatury i kultury XIX i XX wieku.

Treści merytoryczne: problem prawdziwości dzieła literackiego, problem wartości dzieła literackiego, problem autorstwa dzieła, problem odbiorcy, problem autokreacji w dziele autobiograficznym, problem interpretacji dzieła, problem mimetyczności w dziele, problem literatury i kultury po Holocauście.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): czym jest prawda w dziele literackim, różnicę jest między dziełem literackim a przedmiotem estetycznym, problematykę wartości dzieła literackiego, pojęcia związane z relacją między dziełem literackim a rzeczywistością pozaliteracką: mimesis, kopiowanie, naśladowania, prawdopodobieństwo, istotę „gry” w autobiografizm, różne paradygmaty interpretacji dzieła literackiego, zjawisko kryzysu kultury po Holocauście.

Umiejętności (potrafi): odróżnić interpretację dzieła literackiego od nadinterpretacji, określić relację między światem przedstawionym a rzeczywistością pozaliteracką i na tej podstawie

definiuje pojęcie mimetyczności w dziele literackim, wyjaśnić, na czym polega mityzacja bohatera w literaturze autobiograficznej, różnice między autorem, podmiotem literackim i podmiotem czynności twórczych, konsekwencje Holocaustu dla powstawania i rozumienia dzieła literackiego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): świadomego uczestnictwa w kulturze oraz do konstruktywnej krytyki zjawisk w niej zachodzących.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

III. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

III.1 Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego I

Cel kształcenia: zapoznanie z zagadnieniami dotyczącymi fonetyki i fonologii języka polskiego, sposobem fonetycznej transkrypcji wyrazów i tekstów, cechami artykulacyjnymi spółgłosek, samogłosek oraz głajdów; zapoznanie ze sposobami artykulacji tzw. samogłosek nosowych; zapoznanie ze zjawiskami asymilacji głoskowych; zapoznanie z opozycjami fonologicznymi w języku polskim.

Treści merytoryczne: fonetyka i fonologia jako dział językoznawstwa; głoska a litera, funkcja litery i głoski [i]; alfabet fonetyczny, transkrypcja fonetyczna, cechy artykulacyjne spółgłosek; cechy artykulacyjne samogłosek w języku polskim; specyfika artykulacyjna głajdów; typy upodobnień wyrazowych i międzywyrazowych; typy opozycji fonologicznych; zjawiska przodyczne w języku polskim.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe terminy i pojęcia z zakresu fonetyki i fonologii; cechy artykulacyjne głosek w języku polskim i sposoby ich realizacji w zależności od kontekstu fonetycznego i pozycji w wyrazie; sposoby realizacji samogłosek tzw. nosowych; typy asymilacji głoskowych; opozycje fonologiczne; różnice i funkcje między głoską a literą.

Umiejętności (potrafi): wskazać cechy artykulacyjne głosek i kryteria ich podziału, umie sporządzić zapis fonetyczny tekstu z uwzględnieniem asymilacji głoskowych międzywyrazowych i wewnątrzwyrazowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania samodzielnych refleksji naukowych; jest gotów do weryfikacji swojej wiedzy w oparciu o fachowe źródła naukowe lub dyskusję

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.1 Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego II

Cel kształcenia: zapoznanie z procesami słowotwórstwa synchronicznego, wykształcenie umiejętności analizy morfologicznej i pełnej analizy słowotwórczej, zapoznanie z terminologią z zakresu słowotwórstwa (derywat, parafraza słowotwórcza, formant, temat słowotwórczy, baza, kategoria słowotwórcza, uniwerbizacja).

Treści merytoryczne: morfologia jako dział językoznawstwa; analiza morfologiczna, typy morfemów; analiza słowotwórcza; rodzaje derywacji; rodzaje formantów; kategorie słowotwórcze i sposoby tworzenia derywatów rzeczownikowych, przymiotnikowych, czasownikowych i przysłówkowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe terminy słowotwórstwa; rozumie, na czym polega analiza morfologiczna i słowotwórcza; podstawowe kategorie słowotwórcze rzeczowników, czasowników, przymiotników i przysłówków; człony derywatów; rozumie specyfikę i funkcję morfemów.

Umiejętności (potrafi): przeprowadzić analizę morfologiczną wyrazów; potrafi wskazać dwudzielną budowę derywatu synchronicznego; przeprowadzić pełną analizę słowotwórczą (wskazać bazę, utworzyć parafrazę słowotwórczą, wskazać temat słowotwórczy i formant oraz ewentualne alternacje tematowe); określić przynależność derywatu do odpowiedniej kategorii słowotwórczej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania samodzielnych wyzwań badawczych; jest gotów do weryfikacji swojej wiedzy w oparciu o fachowe źródła naukowe.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.1 Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego III

Cel kształcenia: poznanie pojęć z zakresu opisu fleksyjnego; kształcenie świadomości gramatycznej (świadomości systemu) i umiejętności fleksyjnej analizy form i tekstów.

Treści merytoryczne: wykłady obejmują podstawowe pojęcia fleksji, wybraną klasyfikację leksemów (na tle ujęcia szkolnego), kategorie morfologiczne języka polskiego ze szczególnym zwróceniem uwagi na kategorię rodzaju rzeczownika. Wiele uwagi poświęca się opisowi fleksyjnemu czasowników, z uwzględnieniem pojęć przyrostka tematowego i grupy tematowej. Treści ćwiczeń stanowią rozwinięcie i praktyczne zastosowanie metod analizy omawianych na wykładach. W odniesieniu do fleksji dotyczą następujących zagadnień: klasyfikacja leksemów Z. Saloniego (w zestawieniu z tradycyjnym podziałem na części mowy), analiza fleksyjna zdań, paradygmaty leksemów odmiennych (rzeczowników, przymiotników i czasowników); nieregularności fleksyjne.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): główne reguły i cechy polskiej fleksji, terminologię gramatyczną - podstawowe pojęcia związane z analizą fleksyjną.

Umiejętności (potrafi): zanalizować fleksyjnie zdanie (tekst), wyodrębnić i zhierarchizować jednostki opisu (według wybranej procedury/klasyfikacji), poprawnie posługiwać się podstawowymi pojęciami z zakresu fleksji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): pogłębiania świadomości językowej i wykorzystania jej w kontaktach społecznych; rozwijania zdolności doskonalenia języka, jakim się posługuje; pracy zarówno samodzielnej, jak i w grupie.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.1 Gramatyka opisowa współczesnego języka polskiego IV

Cel kształcenia: poznanie pojęć z zakresu opisu składniowego (w ujęciu strukturalnym); kształcenie świadomości gramatycznej (świadomości systemu) i umiejętności składniowej analizy tekstów.

Treści merytoryczne: wykłady obejmują podstawowe pojęcia i metody analizy składniowej, z założeniem znajomości opisu szkolnego. Przedstawiany opis składni ma charakter powierzchniowy, nacisk połączony jest na oddziaływania akomodacyjne i schematy zdaniowe. Treści ćwiczeń stanowią rozwinięcie i praktyczne zastosowanie metod analizy omawianych na wykładach. Dotyczą następujących zagadnień: typy wypowiedzeń, typy składników i ich funkcje, analiza strukturalna zdania pojedynczego (ze szczególnym uwzględnieniem akomodacji i konotacji), budowa i problemy opisu składniowego zdań wielokrotnie złożonych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): główne reguły składniowe polszczyzny; metody analizy struktury składniowej zdania (w powiązaniu przynajmniej z dwoma paradygmatami opisu); terminologię składniową (w powiązaniu przynajmniej z dwoma paradygmatami opisu).

Umiejętności (potrafi): analizować składniowo zdania: wyodrębniać jednostki opisu oraz dokonywać analizy zdania w powiązaniu z przyjętą procedurą (teorią); poprawnie posługiwać się podstawowymi pojęciami z zakresu składni.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): pogłębiania świadomości językowej i wykorzystania jej w kontaktach społecznych; rozwijania zdolności doskonalenia języka, jakim się posługuje; pracy zarówno samodzielnej, jak i w grupie.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.2 Literatura epok dawnych I

Cel kształcenia: poznanie reprezentatywnych utworów literatury średniowiecza i renesansu, poznanie sylwetek czołowych twórców tych dwóch epok przynależnych do literatury dawnej

oraz zrozumienie całokształtu zjawisk określających to piśmiennictwo (ideowych i artystycznych), ich swoistości i znaczenia dla rozwoju rodzimej literatury. Kształcenie umiejętności analizy i interpretacji utworów powstałych w wiekach dawnych oraz konstruowania wypowiedzi przedstawiającej wnioski interpretacyjne wykorzystującej wiedzę z opracowań naukowych dotyczących literatury średniowiecza i renesansu.

Treści merytoryczne: wykłady obejmują wyselekcjonowaną wiedzę ze średniowiecza i renesansu z uwzględnieniem prądów i tendencji ideowo-artystycznych (m.in. wpływ uwarunkowań światopoglądowych, politycznych, społecznych) gatunków oraz twórczości reprezentatywnych autorów (m.in. J. Kochanowskiego, M. Reja, Ł. Górnickiego, P. Skargi, Sz. Szymonowica) i jej roli w procesie historycznoliterackim. Realizowany na ćwiczeniach materiał uszczegóławia i pogłębia problematykę wykładów poprzez analizę i interpretację wybranych wypowiedzi artystycznych powstałych w średniowieczu i renesansie, obrazujących dominujące w tych epokach tendencje artystyczne, ideowe i kulturowe. Analiza konkretnych tekstów służy również scharakteryzowaniu dorobku poszczególnych autorów i specyfiki popularnych we wskazanych epokach gatunków literackich.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): typowe cechy epok (średniowiecza i renesansu), ich łączność i odrębność, rolę w procesie historycznoliterackim; chronologiczne granice tychże epok oraz autorów tworzących w tym czasie, istotne cechy ich twórczości oraz ważne dla niej konteksty; podobieństwa i różnice ujęć artystycznych znamienne dla literatury średniowiecza i renesansu tematów (wynikające m. in. z wyboru określonego gatunku czy rodzaju literackiego).

Umiejętności (potrafi): analizować w wypowiedzi ustnej i pisemnej teksty literackie doby staropolskiej (średniowiecza i renesansu); wykrywać zastosowane zabiegi artystyczne, związane z panującymi wówczas konwencjami; wychwytywać tendencje ideowe znamienne dla czasu powstania danego tekstu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): poszanowania roli dziedzictwa kulturowego epok dawnych, mając świadomość jego znaczenia dla rozwoju kultury narodowej; do poprawnego współdziałania w grupie, właściwego przedstawiania swoich poglądów podczas prowadzonej dyskusji, wyznaczania priorytetów służących realizacji poszczególnych zadań.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.2 Literatura epok dawnych II

Cel kształcenia: poznanie reprezentatywnych utworów literatury barokowej i oświeceniowej; poznanie sylwetek czołowych twórców tych epok oraz zrozumienie całokształtu zjawisk określających piśmiennictwo polskie w okresie od końca XVI do początku XIX wieku (m.in. rękopiśmiennosc literatury polskiego baroku, wpływ kontreformacji, sarmatyzm, kryzys państwowości i jego odbicie w literaturze, literatura w służbie reform, upadek I Rzeczypospolitej), ich swoistości i znaczenia dla rozwoju rodzimej literatury; kształcenie umiejętności analizy utworów literackich powstałych w epokach dawnych i pisanie tekstów naukowych na wybrany temat dotyczący twórczości epok dawnych (wyposażonych w przypisy i bibliografię).

Treści merytoryczne: wykłady dotyczą wybranych zjawisk literatury polskiego baroku i oświecenia. Prezentują znamienne cechy polskiego baroku (w tym kwestie stylu, zjawisko rękopiśmiennosci, rodzącej się twórczości kobiet, sarmatyzmu) i oświecenia jako formacji kulturowej (charakterystyka wiodących prądów: klasycyzmu, sentymentalizmu i rokoka i ich przedstawicieli), omawiają funkcjonujące wówczas instytucje życia społeczno-kulturalnego, popularne gatunki literackie oraz najważniejsze osiągnięcia literatury tych okresów. Na ćwiczeniach analizowane są wybrane utwory wybitnych twórców baroku i oświecenia (m.in. M. Sępa Szarzyńskiego, J.A. Morsztyna, S. Twardowskiego, W. Potockiego, I. Krasickiego, A. Naruszewicza, F. Karpińskiego, ale także pierwszych polskich pisarek), w celu ukazania specyfiki poszczególnych gatunków literackich, prądów i tendencji

artystycznych, a także powiązań interpretowanych tekstów z uwarunkowaniami ideowymi i kulturowymi wspomnianych epok.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): formy gatunkowe charakterystyczne dla literatury baroku i oświecenia oraz preferowane wówczas tematy oraz ich miejsce w twórczości poszczególnych autorów, typowe cechy epoki baroku i oświecenia, rozumie zachodzące zmiany w poetyce i wymowie ideowej utworów powstałych w tych epokach, kojarzy je z twórczością konkretnych autorów oraz tendencjami europejskimi XVII i XVIII stulecia, rozumie uwarunkowania kulturowe, społeczne, światopoglądowe sprzyjające podejmowaniu określonych tematów i cele przyświecające twórcom.

Umiejętności (potrafi): napisać pracę na wybrany przez siebie temat dotyczący literatury epok dawnych wykorzystującą literaturę przedmiotu, wyposażoną w przypisy i bibliografię, potrafi analizować i interpretować teksty literackie powstałe w czasach baroku i oświecenia, wskazywać dominujące w nich tendencje ideowe i artystyczne, wskazywać ich uwarunkowania wpływające z charakteru poszczególnych epok oraz wpływu konwencji gatunkowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do zrozumienia znaczenia tradycji kulturowej poznanych na zajęciach epok w kształtowaniu się mentalności i kultury społeczeństwa późniejszych wieków, także współczesności (m.in. wpływ sarmatyzmu, kryzysu państwowości w II poł. XVIII wieku, jego przyczyn i reakcji twórców na upadek I Rzeczypospolitej); do współdziałania w grupie i kulturalnej dyskusji; do podjęcia samodzielnego zadania badawczego, jakim jest napisanie pracy na wybrany temat dotyczący piśmiennictwa epok dawnych z wykorzystaniem samodzielnie dobranych źródeł.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.3 Literatura powszechna I

Cel kształcenia: zapoznanie z tekstami wybitnych dzieł literatury europejskiej i światowej (kanonem literackim), ewolucją prądów, tendencji i konwencji literackich, najważniejszymi gatunkami od czasów najdawniejszych do oświecenia i wyrobienie umiejętności rozpoznawania ich istotnych cech, a także uświadomienie studentom związków literatury polskiej z literaturą powszechną (wzajemne wpływy, kontakty i zależności) omawianych epok, a także scharakteryzowanie stosunku literatury współczesnej do dziedzictwa literackiego epok dawnych.

Treści merytoryczne: wykłady zapoznają z wybitnymi twórcami dzieł literatury europejskiej (od starożytności do oświecenia) i znaczeniem ich dorobku w procesie historycznoliterackim, oraz dominującymi tendencjami artystycznymi i ideowymi w poszczególnych epokach, a także ich uwarunkowaniami. Uświadamiają istotę procesu historycznoliterackiego i miejsca rodzimej literatury w światowym dorobku. Istotą ćwiczeń jest analiza i interpretacja wybranych wybitnych dzieł literatury europejskiej (od antyku do oświecenia) zmierzająca do uchwycenia ewolucji zjawisk literackich, obowiązujących konwencji, znamienych dla dawnych epok idei, a istotnych dla rozwoju literatury polskiej i światowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe teksty światowego dziedzictwa literackiego od czasów najdawniejszych po XVIII wiek oraz ich autorów, najważniejsze formy gatunkowe, tendencje ideowo-artystyczne i ich uwarunkowania.

Umiejętności (potrafi): ulokować konkretny utwór literacki w określonej epoce; problematyzować jego treść w kontekście zjawisk literackich danej epoki; czytać teksty literatury narodowej jako element szerszej struktury literatury powszechniej; poruszać się w chronologii powstawania ważnych tekstów literatury światowej; ocenić wpływ i wartość dzieł kanonicznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do właściwego odczytywania roli europejskich zjawisk kulturowych i literackich od czasów najdawniejszych do oświecenia w kształtowaniu polskiej

tradycji i dorobku rodzimych twórców.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.3 Literatura powszechna II

Cel kształcenia: zapoznanie z wybitnymi dziełami literatury europejskiej (kanonem literackim) XIX stulecia, ewolucją prądów, tendencji i konwencji literackich. Istotne jest także wskazanie na związki literatury polskiej z literaturą powszechną (wpływy, kontakty i zależności).

Treści merytoryczne: istotą ćwiczeń jest analiza i interpretacja wybitnych dzieł literatury europejskiej XIX stulecia, zmierzająca do uchwycenia ewolucji zjawisk literackich, obowiązujących konwencji, znamienych dla tego czasu idei, istotnych także dla rozwoju literatury polskiej. Wykłady dotyczą charakterystycznych dla literatury XIX wieku kierunków artystycznych i ideowych: preromantyzm, romantyzm, realizm, naturalizm, symbolizm.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe teksty światowego dziedzictwa literackiego powstałe w XIX wieku oraz zjawiska ideowo-artystyczne wpływające na charakter twórczości poszczególnych autorów.

Umiejętności (potrafi): usytuować konkretny utwór literacki w określonej epoce; problematyzować treść dzieła w kontekście zjawisk literackich ważnych dla XIX wieku; czytać teksty literatury narodowej tego okresu jako element szerszej struktury literatury powszechnej; poruszać się w chronologii powstawania ważnych utworów literatury światowej; ocenić wpływ i wartość dzieł kanonicznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): właściwego odczytywania zjawisk kulturowych i literackich typowych dla XIX wieku; odpowiedniej i trafnej oceny tekstów i komunikatów kultury; włączania się twórczo we współczesne wytwory kultury, czerpiąc jednocześnie z obfitego skarbcza tradycji literackiej ukształtowanej przez autorów różnych narodowości tworzących w XIX stuleciu.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.3 Literatura powszechna III

Cel kształcenia: zapoznanie z tekstami wybitnych dzieł literatury europejskiej i światowej XX i XXI wieku (kanonem literackim), ewolucją prądów, tendencji i konwencji literackich. Istotne jest także wskazanie na związki literatury polskiej z literaturą powszechną.

Treści merytoryczne: podejmowanie szczegółowych działań analityczno-interpretacyjnych dotyczących wybranych utworów z kanonu literatury XX i XXI wieku, a także sylwetek twórców, prezentacja ogólnych tendencji ideowych i artystycznych literatury powszechnej XX i XXI wieku, oddziałujących także na literaturę polską, prezentacja najważniejszych autorów tego czasu oraz charakterystyka ich najistotniejszych dzieł.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe teksty światowego dziedzictwa literackiego powstałe w XX i XXI wieku, rozumie uwarunkowania determinujące ich charakter oraz wpływ na literaturę polską.

Umiejętności (potrafi): formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalny przez: właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): odczytywania zjawisk kulturowych i literackich znamienych dla XX i XXI wieku ze świadomością znaczenia tego dziedzictwa dla współczesności.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.4 Poetyka z elementami teorii literatury I

Cel kształcenia: przyswojenie podstawowej wiedzy z zakresu stylistyki. Opanowanie adekwatnej terminologii (środki stylistyczne, pojęcie stylu, stylizacja.) Ukształtowanie umiejętności opisu i analizy tekstów literackich pod kątem stylistyki na przykładach utworów z różnych epok literackich.

Treści merytoryczne: prezentacja sposobów opisu i analizy stylistycznej utworów literackich, prezentacja zagadnień z zakresu jednego z podstawowych działów literaturoznawstwa, podejmowanie problematyki z kręgu teorii dzieła literackiego, poetyki jako najstarszej dyscypliny literaturoznawczej, wyznaczników literackości, kategorii rodzajowych i gatunkowych, zagadnień komunikacji literackiej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię z zakresu stylistyki jako jednego z działów poetyki, pogłębia refleksję na temat literatury, historycznie zmiennego rozumienia literackości.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się pojęciowym instrumentarium z zakresu poetyki opisowej w zakresie stylistyki, dokonać analizy tekstów z uwzględnieniem kategorii stylistycznych

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny swej wiedzy, pracy w zespole.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.4 Poetyka z elementami teorii literatury II

Cel kształcenia: przyswojenie podstawowej wiedzy z zakresu wersologii i genologii. Opanowanie adekwatnej terminologii (z zakresu wersologii i genologii) Kształtowanie umiejętności opisu i analizy tekstów literackich pod kątem wersyfikacji oraz genologii na przykładach utworów z różnych epok literackich (wiersz i liryka)

Treści merytoryczne: prezentacja sposobów opisu i analizy utworu literackiego z punktu widzenia wersologii, przy użyciu instrumentarium z zakresu poetyki opisowej i historycznej i uwzględnienie w analizie utworu kategorii budowy świata przedstawionego oraz rodzajowych i gatunkowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię z zakresu wersologii i genologii (liryka), kompozycji, struktury świata przedstawionego.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się pojęciowym instrumentarium z zakresu poetyki opisowej w zakresie wersologii i genologii, wykonać analizę wersyfikacyjną tekstu, zastosować kategorie wersyfikacyjne w praktyce, określić tekst literacki w kategoriach genologicznych, opisać strukturę świata przedstawionego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny swej wiedzy, pracy w zespole.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.4 Poetyka z elementami teorii literatury III

Cel kształcenia: przyswojenie podstawowej wiedzy z zakresu genologii (epika, dramat). Opanowanie adekwatnej terminologii (pojęcie narracji, typologia narratora, formy podawcze epiki i dramatu, gatunki epickie, dramatyczne.) Ukształtowanie umiejętności opisu i analizy tekstów literackich pod kątem genologii na przykładach utworów lub ich fragmentów z różnych epok literackich.

Treści merytoryczne: prezentacja sposobów opisu i analizy utworów epickich raz dramatu z uwzględnieniem kategorii z zakresu genologii; prezentacja zagadnień z zakresu jednego z podstawowych działów literaturoznawstwa; podejmowanie problematyki z kręgu analizy i interpretacji dzieła literackiego, teorii procesu historycznoliterackiego, wybranych kategorii estetycznych (groteska, tragizm), teorii i ewolucji powieści.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię z zakresu genologii jako jednego z działów poetyki, pogłębia refleksję na temat literatury, jej ewolucji i estetyki.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się pojęciowym instrumentarium z zakresu poetyki

opisowej w zakresie genologii, dokonać analizy tekstów epickich i dramatycznych z uwzględnieniem kategorii genologicznych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny swej wiedzy, pracy w zespole.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.5 Podstawy pisowni polskiej

Cel kształcenia: wyposażenie w wiedzę o zasadach polskiej ortografii i interpunkcji oraz umiejętność wykorzystania tej wiedzy w praktycznych zadaniach pisemnych związanych z pisownią tekstów o znacznym stopniu trudności, a także nabycie kompetencji do samodzielnego rozstrzygania wątpliwości ortograficznych i interpunkcyjnych poprzez przywołanie stosownych reguł i wyjątków i od nich.

Treści merytoryczne: zasady polskiej ortografii i interpunkcji; zasady morfologiczna, fonetyczna, konwencjonalna, historyczna; zasady interpunkcji w zdaniu pojedynczym i złożonym.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zasady polskiej ortografii i interpunkcji.

Umiejętności (potrafi): poprawnie i z zachowaniem reguł interpunkcji pisać teksty dyktowane oraz przestrzega reguł ortografii i interpunkcji w tekstach przez siebie redagowanych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykazywania odpowiedzialności za jakość ortograficznego zapisu tekstów przez siebie redagowanych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.6 Leksykologia i leksykografia współczesna

Cel kształcenia: poznanie podstawowych zagadnień z zakresu leksykologii, słowników współczesnego języka polskiego oraz wybranych teoretycznych problemów opisu słownikowego

Treści merytoryczne: podstawowe zagadnienia z zakresu leksykologii oraz związane z nimi problemy współczesnego opisu słownikowego (przedmiotem opisu, zasadami poprawnego definiowania, relacjami semantycznymi między jednostkami językowymi), słowniki współczesnej polszczyzny i zasady korzystania z nich, a także wyrobienie umiejętności krytycznej oceny zawartej w nich charakterystyki.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe słowniki współczesnej polszczyzny, ich specyfikę i metody opracowania; budowę artykułu hasłowego i opisu poszczególnych cech językowych wyrażenia w słowniku; pojęcie jednostki językowej; zasady poprawnego definiowania; relacje semantyczne między jednostkami językowymi

Umiejętności (potrafi): rozpoznać jednostki językowe występujące w zdaniach i odróżnić je od połączeń jednostek; rozpoznać i scharakteryzować relacje semantyczne między jednostkami językowymi, w tym także wskazywać istotne różnice między analizowanymi parami wyrażen; wykryć i scharakteryzować błędy występujące w definicjach słownikowych; świadomie korzystać ze słowników języka polskiego, odpowiednio je klasyfikować i wskazać różnice w sposobie opracowania haseł w poszczególnych słownikach

Kompetencje społeczne (jest gotów do): utrwalania poczucia wartości i piękna języka ojczystego; rozwijania zdolności do samokształcenia się i doskonalenia własnego języka w życiu codziennym i pracy zawodowej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.7 Zagadnienia literatury współczesnej

Cel kształcenia: zapoznanie z najnowszymi problemami literatury, czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze.

Treści merytoryczne: kwestie dotyczące wybranych dzieł i autorów literatury najnowszej, a także rozpoznawanie zjawisk współczesnego życia literackiego. Uczestnictwo w wydarzeniach literackich (spotkanie autorskie, promocja książki itp.). Omawianie czasopism

literackich (papierowych i internetowych) ze względu na ich problematykę i zawarte w nich utwory literackie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zjawiska współczesnego życia kulturalnego, korzysta z różnych mediów i różnych jego form.

Umiejętności (potrafi): odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania, samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uczenia się przez całe życie.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.8 Kultura języka i wypowiedzi

Cel kształcenia: kształtowanie świadomości językowej oraz wrażliwości na estetykę i etykę wypowiedzi mówionych i pisanych; zapoznanie z typami błędów występujących we współczesnej polszczyźnie mówionej i pisanej; usprawnianie kompetencji redakcyjnych; kształtowanie nawyku ciągłego korzystania ze źródeł poprawnościowych; kształtowanie świadomości, że kultura języka i wypowiedzi jest elementem kultury osobistej człowieka i wpisuje się w etykę zawodu polonisty.

Treści merytoryczne: podstawowe pojęcia i terminy z zakresu kultury języka (norma, innowacja językowa, kryteria oceny poprawności językowej, błąd językowy); tendencje rozwojowe współczesnej polszczyzny; typologia błędów zewnętrznojęzykowych i wewnętrznojęzykowych; błędy fonetyczne (akcentowanie wyrazów, wymowa samogłosek nosowych i grup głoskowych); typy wymowy; błędy leksykalne słownikowe, frazeologiczne i słowotwórcze; zapożyczenia i ich typy; błędy fleksyjne w zakresie poszczególnych części mowy; odmiana nazwisk polskich i obcych; zasady stosowania apostrofu; błędy składniowe w zakresie szyku wyrazów w zdaniu, związku zgody i rządu; składnia liczebnika.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminy norma, uzus, błąd językowy, innowacja językowa; kryteria oceny innowacji językowych; typy błędów językowych; różnicę między błędami zewnętrznojęzykowymi i wewnętrznojęzykowymi; przyczyny powstawania błędów językowych; typy zapożyczeń; przyczyny przeobrażeń polszczyzny jako języka żywego.

Umiejętności (potrafi): uzasadnić funkcjonalność innowacji językowych w oparciu o kryteria poprawności językowej; umie przeredagować zdania wadliwe pod względem językowym; korzystać ze słowników i fachowych źródeł poprawnościowych; tworzyć teksty poprawne pod względem składniowym, fleksyjnymi leksykalnym; stosuje w praktyce sposoby osiągnięcia spójności tekstu; wskazuje wyrażenia niestosowne w tekstach oficjalnych

Kompetencje społeczne (jest gotów do): ciągłego podnoszenia swoich kompetencji komunikacyjnych; do podejmowania działań propagujących poprawną polszczyznę w swoim najbliższym otoczeniu, ma świadomość, że kultura języka jest elementem wizerunku.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.9 Stylistyka współczesna

Cel kształcenia: zapoznanie z odmianami funkcjonalnymi współczesnej polszczyzny; nauczenie redagowania tekstów spełniających podstawowe kryteria stylów funkcjonalnych; podniesienie świadomości dotyczącej budowania komunikatywnych i spójnych tekstów mówionych i pisanych; nauczenie redagowania tekstów użytkowych; uświadomienie specyfiki gatunkowej tekstów reprezentujących poszczególne style funkcjonalne.

Treści merytoryczne: style funkcjonalne współczesnej polszczyzny; gatunek wypowiedzi i jego użyteczność ze względu na sytuację komunikacyjnej (gatunki prototypowe i peryferyjne; gatunki użytkowe: podanie, list motywacyjny, CV, informacja prasowa); cechy gatunków publicystycznych (felieton, esej, artykuł; idiostyl; styl potoczny jako baza derywacyjna innych stylów funkcjonalnych; cechy stylu naukowego; styl religijny; budowa i typy akapitów; cechy

stylu retorycznego; cechy stylu artystycznego; teksty perswazyjne i manipulacyjne (cechy tekstu reklamowego);

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): gatunki mieszczące się w poszczególnych odmianach stylistycznych polszczyzny, style użytkowe i definiuje je ze względu na ich cel i typowe dla nich gatunki.

Umiejętności (potrafi): rozróżnić poszczególne style użytkowe; zredagować tekst o wyznaczonych cechach stylistycznych i przeznaczeniu; przeredagować tekst wadliwy ze względu na formę, treść i błędy językowe; przeredagować dowolny tekst na tekst o określonych cechach stylistycznych i językowych; potrafi wskazać leksykalne i gramatyczne cechy osobnicze tekstu; zbudować akapit syntetyczny i analityczny, zastosować tranzyty i operatory metatekstowe.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podnoszenia własnych kompetencji komunikacyjnych poprzez sięganie do specjalistycznych źródeł naukowych i poradników językowych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.10 Literatura romantyzmu

Cel kształcenia: poznanie tekstów i najważniejszych twórców literatury romantyzmu. Przybliżenie gatunków literackich, zjawisk i tendencji okresu romantyzmu. Zaznajomienie z tematami, motywami, bohaterami literatury pierwszej połowy XIX wieku.

Treści merytoryczne: ćwiczenia dotyczą analizy i interpretacji wybranych tekstów literackich polskiego romantyzmu. Przybliżają najważniejsze tendencje ideowe i artystyczne epoki. Poświęcone są twórczości Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego, Cypriana K. Norwida. Pokazują twórców tzw. szkoły ukraińskiej w literaturze polskiego romantyzmu - Antoniego Malczewskiego i Seweryna Goszczyńskiego. Zapoznają z najważniejszymi gatunkami literackimi okresu romantyzmu. Wykłady prezentują romantyzm jako nurt ideowy i artystyczny dominujący w literaturze, sztuce i filozofii w pierwszej połowie XIX stulecia. Omawiają przełom romantyczny w Polsce, stanowisko wobec tradycji literackiej, poetykę romantyczną i gatunki tego okresu (balladę, powieść poetycką, dramat, poemat dygresyjny, gawędę szlachecką). Przybliżają romantyczną ideę natury oraz dorobek najwybitniejszych twórców, uwarunkowania filozoficzne, historyczne, kulturowe i społeczne. Charakteryzują przedstawicieli romantyzmu emigracyjnego i krajowego. Zwracają uwagę na najważniejsze motywy i symbole literatury romantyzmu (noc, śmierć, sen, woda).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zjawiska literatury epoki romantyzmu, twórczość ważnych autorów, gatunki tego okresu; podstawową terminologię literaturoznawczą związaną ze specyfiką piśmiennictwa polskiego romantyzmu; istotne zjawiska i ośrodki życia literackiego, w tym emigracyjnego; uwarunkowania, także historyczne, determinujące twórczość i działalność romantycznych pisarzy.

Umiejętności (potrafi): czytać, analizować i interpretować teksty literackie powstałe w epoce romantyzmu, wskazując na najważniejsze idee i rozwiązania artystyczne; korzystać z opracowań literaturoznawczych dotyczących dzieł i zjawisk tego okresu; wypowiadać się pisemnie na tematy dotyczące literatury romantyzmu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zrozumienia roli, jaką w kulturze polskiej odgrywa epoka romantyzmu i twórczość jej głównych autorów, kształtując przez kolejne pokolenia mentalność polskiego społeczeństwa; uświadamiania sobie i innym punktów wspólnych i odrębnych europejskiego i rodzimego dziedzictwa kulturowego.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.11 Wprowadzenie do literatury i kultury popularnej

Cel kształcenia: zapoznanie z wybranymi tekstami polskiej i zagranicznej kultury popularnej oraz wskazanie najważniejszych zjawisk, które ją kształtują; przygotowanie do krytycznej

analizy tekstów kultury popularnej i osadzania ich w szerszym kontekście kulturowym; wskazanie praktyk twórczych i odbiorczych zachodzących w przestrzeni kulturowej; zaznajomienie z najistotniejszymi gatunkami i motywami występującymi w kulturze popularnej.

Treści merytoryczne: popkulturowe przetwarzanie pamięci i historii w komiksie i literaturze; kryminał jako studium antropologiczne; zjawisko fikcji fanowskiej; ehemeryzacja w fantastyce; gry komputerowe jako dominujący paradygmat rozrywki; wybrane konteksty literatury dziecięcej i młodzieżowej; główne motywy fantastyki naukowej (sztuczny człowiek, pierwszy kontakt, historia alternatywna), literatura grozy – między klasyką a współczesnością; filmowe i literackie oblicza konsumpcjonizmu; zjawisko mind-game films; problemy społeczne a seriale nowej generacji; moda na retro; semiotyczne konteksty muzyki popularnej; przekaz reklamowy w kontekście kulturowym.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): najważniejsze dzieła i twórców kultury popularnej; najistotniejsze gatunki oraz motywy występujące w kulturze popularnej; społeczny kontekst tekstów kultury; relacje między kulturą popularną a wysokoartystyczną; potrzebę krytycznej oceny dzieł i zjawisk kultury.

Umiejętności (potrafi): wskazywać i interpretować istotne zjawiska kultury współczesnej; poddawać krytycznej analizie teksty kultury popularnej oraz osadzać je w szerszym kontekście kulturowym; rozróżniać i wskazywać cechy gatunkowe analizowanych dzieł oraz zawarte w nich motywy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przeprowadzenia krytycznej refleksji nad dziełami i zjawiskami właściwymi kulturze popularnej; świadomego odbioru tekstów kultury popularnej.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.12 Przedmiot do wyboru I

Warsztaty teatralne

Cel kształcenia: przekazanie podstawowych wiadomości dotyczących przygotowania krótkiej inscenizacji teatralnej, wyrobienie praktycznych umiejętności jej przygotowania dzięki projektowi grupowemu.

Treści merytoryczne: poznanie reguł przygotowania inscenizacji teatralnej, opracowania adaptacji tekstu epickiego na potrzeby sceniczne, doboru scenografii itp.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): najważniejsze zasady przygotowywania występów scenicznych; reguły umożliwiające realizację projektu grupowego.

Umiejętności (potrafi): inscenizować proste teksty dramatyczne lub przygotować scenariusz inscenizacji opartej na tekście epickim, wykorzystując w praktyce swoje kompetencje filologiczne rozwijanie w trakcie studiów.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystywania wiedzy i umiejętności w działaniach na rzecz edukacji i/lub kultury, rozwijania swojej kreatywności, umiejętnie współpracując w grupie.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

Warsztaty filmowe

Cel kształcenia: przekazanie podstawowych wiadomości dotyczących przygotowania krótkich form filmowych (etiudy, filmy reklamowe i promocyjne, teledyski itp.) i ukształtowanie praktycznych umiejętności ich realizacji (przydatnych w pracy w szkole lub instytucji kultury) poprzez przygotowanie projektu w grupie.

Treści merytoryczne: poznanie reguł przygotowania scenariusza i nakręcenia etiudy filmowej, filmu reklamowego i promocyjnego, teledysku itp., cech charakterystycznych dla tych form.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): najważniejsze zasady przygotowywania etiud filmowych, filmów reklamowych i promocyjnych, teledysków itp.; reguły umożliwiające realizację projektu grupowego.

Umiejętności (potrafi): przygotować scenariusz krótkiego filmu i go zrealizować, pracując w grupie i wykorzystując w praktyce swoje kompetencje filologiczne, rozwijane w trakcie studiów.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystywania wiedzy i umiejętności w działaniach na rzecz edukacji i/lub kultury, rozwijania swojej kreatywności, umiejętnie współpracując w grupie.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

Warsztaty dziennikarskie

Cel kształcenia: przekazanie podstawowych wiadomości dotyczących przygotowania wywiadu, artykułu prasowego lub reportażu i ukształtowanie praktycznych umiejętności realizacji tych form poprzez przygotowanie projektu indywidualnego lub grupowego.

Treści merytoryczne: poznanie reguł przeprowadzenia wywiadu albo przygotowania artykułu prasowego, reportażu, radiowego lub telewizyjnego, cech formalnych tych gatunków dziennikarskich.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie) najważniejsze zasady przygotowywania artykułu, wywiadu lub reportażu, reguły pracy dziennikarza (w tym zasady etyki dziennikarskiej związane z przeprowadzaniem wywiadu czy tworzeniem reportażu).

Umiejętności (potrafi): przygotować i zrealizować wywiad lub reportaż, napisać artykuł o charakterze publicystycznym, wykorzystując w praktyce swoje kompetencje filologiczne rozwijane w trakcie studiów.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystywania wiedzy i umiejętności w działaniach na rzecz edukacji i/lub kultury, rozwijania swojej kreatywności, umiejętnie współpracując w grupie.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.13 Literatura pozytywizmu

Cel kształcenia: przyswojenie reprezentatywnych i jednocześnie wybitnych utworów literatury pozytywizmu, poznanie sylwetek twórców oraz zrozumienie zjawisk społeczno-kulturowych zdominowanych przez sytuację zniewolenia, ich swoistości i znaczenia dla rozwoju rodzimej literatury.

Treści merytoryczne: realizowany na zajęciach ćwiczeniowych materiał uszczegóławia i pogłębia problematykę wykładów poprzez analizę i interpretację prozatorskich tekstów literackich, gdyż pozytywizm to okres, w którym nowoczesna powieść i nowelistyka rozwijają się na miarę europejską. Analizowane wybitne teksty literackie okresu pozytywizmu obrazują dominujące w epoce tendencje ideowe i artystyczne (realizm, naturalizm). Wykłady obejmują wiedzę z epoki pozytywizmu z uwzględnieniem prądów artystycznych, filozoficznych i ideowych (realizm, naturalizm, materializm, ewolucjonizm, sceptycyzm, empiryzm, utylitaryzm) oraz gatunków literackich (powieść, nowela, opowiadanie). Dodatkowo eksponują twórczość autorów charakterystycznych dla epoki postycywniowej. Prezentują także systemy wartości, postawy etyczne (agnostycyzm, utylitaryzm) porządkujące aksjologiczny kształt świata dotkniętego przez historię (powstanie styczniowe kończące tradycję romantycznych zrywów narodowowyzwoleńczych).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): typowe cechy epoki i jej dziedzictwo kulturowe; autorów należących do tych samych nurtów, ich twórczość reprezentującą różne gatunki i tematykę; podobieństwa i różnice ujęć artystycznych oraz ich zastosowanie.

Umiejętności (potrafi): oceniać i selekcjonować informacje pochodzące z różnego typu

opracowań, dotyczące zjawisk występujących w literaturze pozytywizmu; analizować i interpretować teksty literackie, wykrywać cechy prądów literackich (naturalizm, realizm), formułować wnioski natury światopoglądowo-artystycznej w trakcie prowadzonej dyskusji; przedstawić zgodnie z terminologią literaturoznawczą formy wypowiedzi literackiej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): określenia roli dziedzictwa kulturowego, przy pełnej świadomości jego znaczenia dla rozwoju kultury narodowej (poczucie wartości i piękna literatury i sztuki); oceniania i krytykowania wytworów kultury z perspektywy tradycji artystycznej; wzbogacania własnego języka w życiu codziennym i w relacjach z innymi.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.14 Literatura Młodej Polski

Cel kształcenia: zapoznanie z historią literatury okresu modernizmu polskiego i europejskiego (przełomu XIX i XX wieku) oraz powiązaniem tej literatury z tradycją filozoficzną, religijną, kulturową.

Treści merytoryczne: zajęcia ćwiczeniowe skoncentrowano na liryce i dramacie, bowiem te rodzaje literackie miały w Młodej Polsce priorytetowe znaczenie i one też następczają najczęściej kłopotów lekturowych. Wybrane zostały utwory najbardziej reprezentatywne dla epoki, ale i najtrudniejsze, wymagające odpowiedniego wprowadzenia. Chodzi zwłaszcza o analizę relacji, jakie istnieją między literaturą a filozofią, religią, kulturą, sztuką. Stąd wśród omawianych zagadnień znalazły się między innymi: tematyka biblijna, mitologiczna, moralna, egzystencjalna, narodowa, artystowska. Towarzyszy temu problem wyobraźni – zagadnienie obrazowania charakterystyczne dla Młodej Polski. Z uwagi na różnorodną poetykę dzieł (naturalizm, realizm, parnasizm, impresjonizm, symbolizm, preekspresjonizm) podjęto też kwestię stylu wypowiedzi. Zajęcia wykładowe mają charakter przekrojowy. Przedstawiają najważniejsze konteksty filozoficzne i artystyczne z zakresu modernizmu europejskiego, na których tle rozwijała się filozofia, sztuka i literatura polska przełomu XIX i XX wieku. Cykl zajęciowy rozpoczyna charakterystyka patronów duchowych pokolenia Młodej Polski – Arthura Schopenhauera, Friedricha Nietzschego i Henriego Bergsona. Kolejne spotkania poświęcone są krytyce młodopolskiej, kształtującej ówczesną świadomość artystyczną. Nacisk położono tutaj zarówno na programotwórczy charakter krytyki (np. Zenon Przesmycki), jak też syntetyzujący (np. Ignacy Matuszewski) i rozliczeniowo-likwidacyjny (np. Stanisław Brzozowski). Wreszcie zajęcia ostatnie dotyczą najważniejszych nurtów światopoglądowo-estetycznych okresu, tj. dekadentyzmu, impresjonizmu i symbolizmu.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): literaturę przełomu XIX i XX wieku; charakterystyczną konwencję młodopolską przejawiającą się w stylu wypowiedzi; reprezentatywne, wybrane dzieła literackie epoki; powiązania ówczesnej literatury z filozofią, religią i sztuką; tradycję literacką, w kontekście której rozwijała się Młoda Polska.

Umiejętności (potrafi): wskazać cechy wyróżniające dzieła naturalistyczne, realistyczne, parnasistowskie, impresjonistyczne, symboliczne, ekspresjonistyczne, posiadając umiejętność analizowania takich dzieł na tle różnorodnej tradycji; pracować z tekstem literackim, dochodząc do uogólnień natury światopoglądowej i artystycznej; opisać z zastosowaniem terminologii literaturoznawczej formy wypowiedzi literackiej; dyskutować z wpisanymi w tekst literacki rozwiązaniami filozoficznymi, ich aktualnością i znaczeniem w tradycji kulturowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): utrwalania poczucia wartości i piękna literatury; posługiwania się terminologią literaturoznawczą, umożliwiającą wyjaśnianie zjawisk literackich w kontaktach społecznych; zajmowania dystansu do wytworów kultury, posiadając skalę porównawczą; rekomendowania w grupie społecznej rozwiązań światopoglądowych zilustrowanych w literaturze.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.15 Analiza i interpretacja dzieła literackiego I

Cel kształcenia: zdobycie podstawowej wiedzy o dziele literackim (preferowane gatunki: powieść, opowiadanie), terminologii literaturoznawczej i metodach badania dzieł literackich. Wykształcenie umiejętności czytania oraz rozumienia i interpretowania tekstów literackich ze szczególnym uwzględnieniem kwestii podmiotu literackiego, konstrukcji czasu i przestrzeni, kompozycji oraz związków z rzeczywistością pozaliteracką. Umiejętność zastosowania narzędzi badania utworu narracyjnego dostarczanych przez poetykę. Znajomość wybranych konwencji literackich i form relacji intertekstualnych. Znajomość modelowych prac o charakterze analityczno-interpretacyjnym.

Treści merytoryczne: prezentacja sposobów opisu i analizy utworu literackiego z punktu widzenia stylistyki, struktury świata przedstawionego, genologii przy użyciu instrumentarium z zakresu poetyki opisowej i historycznej; prezentacja używanych metod literaturoznawczej interpretacji tekstu.

Efekty uczenia się:

Wiedza(zna i rozumie): terminologię z zakresu poetyki i ją definiuje; wybrane teksty teoretyczne, wybrane konwencje literackie i formy relacji intertekstualnych (konwencje gatunkowe, ironia, groteska, stylizacja, pastisz, parodia, aluzja literacka)

Umiejętności (potrafi): odczytywać sensy utworów wskazując różne możliwe sposoby ich interpretacji; posługiwać się narzędziami analizy literackiej, wysuwać hipotezy interpretacyjne; stosować terminologię literaturoznawczą z zakresu wersologii, genologii, stylistyki i kompozycji utworu literackiego; przedstawić wyniki swojej pracy analityczno-interpretacyjnej w formie pisemnej.

Kompetencje społeczne(jest gotów do): pogłębienia wrażliwości na funkcję estetyczną utworu literackiego; kształtowania w sobie postawy uczestnika w dialogu z propozycją myślową, indywidualną perspektywą postrzegania świata i określonych problemów reprezentowanych przez tekst literacki; porównywania i dyskusji nad możliwymi sposobami interpretacji tekstu; kształtowania autokrytycyzmu w formułowaniu własnych opinii i precyzyjnego ich wyrażania; do pracy w grupie, zabierania głosu w dyskusji, formułowania swoich opinii.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.15 Analiza i interpretacja dzieła literackiego II

Cel kształcenia: nauczenie umiejętności analizy i interpretacji tekstów literackich z wykorzystaniem pojęć, kategorii, metod i narzędzi naukowych. Rozwijanie świadomości kontekstualnego odbioru dzieła i praktycznej sprawności w uruchamianiu wszelkich dostępnych kontekstów interpretacyjnych. Zaznajomienie z wybranymi konwencjami literackimi i formami relacji intertekstualnych. Poznanie modelowych, przykładowych prac o charakterze analityczno-interpretacyjnym.

Treści merytoryczne: analizowane i interpretowane dzieła literackie z zakresu epiki wierszowanej, liryki i dramatu (używającego języka poezji i prozy); utwory pochodzące z różnych epok i obszarów językowych (m.in. *Raj utracony* Johna Milтона i *Kwiaty zła* Charles'a Baudelaire'a), służące pokazaniu odmienności metod analitycznych, zmieniających się w zależności od gatunku wypowiedzi, kontekstu kulturowego, relacji między oryginałem obcym a tłumaczeniem polskim.

Efekty uczenia się:

Wiedza(zna i rozumie): podstawową terminologię badań literaturoznawczych; specyfikę budowy dzieła literackiego; formy wypowiedzi posługujących się wierszem lub prozą; metody analizy i interpretacji tekstów lirycznych, epicznych i dramatycznych; funkcje stosowanych środków artystycznych; kontekstowość i intertekstualność.

Umiejętności (potrafi): stosować w praktyce wiedzę z zakresu budowy dzieła literackiego; posługiwać się fachową terminologią podczas opisu, analizy i interpretacji utworu; rozpoznawać różne rodzaje form wypowiedzi literackiej oraz przeprowadzać ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod w celu określenia znaczeń,

oddziaływania społecznego, miejsca w rozwoju historyczno-kulturowym; dostrzegać wieloznaczność dzieła i dopuszczać w związku z tym kilka uargumentowanych możliwości jego wykładni.

Kompetencje społeczne(jest gotów do): wykorzystania w odpowiedniej sytuacji językowej opanowanej w trakcie zajęć terminologii literaturoznawczej; uświadamiania znaczenia europejskiego dziedzictwa literackiego; uczestniczenia w dyskusji nad niejednoznacznością ideowego wydźwięku i językowego piękna utworu literackiego.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.16 Proseminarium

Cel kształcenia: rozwinięcie i utrwalenie umiejętności przestrzegania normy językowej, stylistycznej oraz kompozycyjnej odnoszącej się do tekstu naukowego; przygotowanie do prowadzenia prostych działań badawczych, przygotowujących do napisania pracy dyplomowej, rozwinięcie umiejętności wyszukiwania, analizowania i selekcjonowania wiadomości z różnych źródeł, w tym o charakterze bibliograficznym, rozwijanie umiejętności rozpoznania stanu badań, utrwalenie norm sporządzania poprawnego zapisu bibliograficznego.

Treści merytoryczne: charakterystyka i utrwalenie podstawowych zasad przygotowania tekstu naukowego. Poruszane kwestie szczegółowe merytoryczne są uzależnione od indywidualnych zainteresowań uczestników proseminarium i specjalności naukowej prowadzącego proseminarium.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zasady opracowania tekstu naukowego, w tym użycie specjalistycznego słownictwa, uporządkowanej kompozycji, reguł sporządzania przypisów i bibliografii z poszanowaniem prawa autorskiego, zagadnienia omawiane na proseminarium, zależne od zainteresowań naukowych poszczególnych członków grupy proseminaryjnej.

Umiejętności (potrafi): przestrzegać normy językowej, stylistycznej i gatunkowej, przygotowując tekst naukowy; potrafi rozpoznać stan badań dotyczący wybranego przez siebie tematu, przygotować krótki tekst naukowy, poprawny pod względem formalnym i merytorycznym, z wykorzystaniem metod i wiedzy, właściwych dla wybranej problematyki

Kompetencje społeczne(jest gotów do): efektywnej organizacji własnej pracy i krytycznej oceny jej postępów; do przestrzegania etycznych zasad przygotowania prac naukowych i korzystania z istniejących zasobów wiedzy oraz ich poszerzania.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.17 Wykład monograficzny I

Od romansu do powieści. Z dziejów ewolucji polskiej epiki

Cel kształcenia: rozwijanie i pogłębianie wiedzy dotyczącej ewolucji form narracyjnych w literaturze polskiej (na tle przemian w epice światowej), umiejętności charakteryzowania epickich form podawczych, poszerzenie wiedzy na temat specyfiki różnych gatunków epiki, przyczyn popularności w poszczególnych epokach, popularnych schematów fabularnych.

Treści merytoryczne: istota epickości w świetle ustaleń teoretycznoliterackich; romans – główne wyznaczniki gatunku i jego europejskie korzenie, kształtowanie się norm gatunkowych, romanse antyczne i ich znaczenie dla rozwoju późniejszej epiki, nowożytna teoria i praktyka gatunku; romans w perspektywie narratologicznej; romans – epos – powieść; początki rodzimej powieści; różnicowanie narracji powieściowej u progu XIX wieku; autotematyzm w epice – istota zjawiska i różne literackie realizacje; rozwój powieści w wieku XIX; osiągnięcia II połowy stulecia; schematy powieści popularnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): cechy tekstu epickiego, podstawowe formy ukształtowania narracji, cechy gatunkowe romansu i powieści, etapy ewolucji epiki i czynniki na nią wpływające, uproszczenia narracyjno-fabularne charakterystyczne dla powieści z kręgu popkultury.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać wiedzę zdobytą na wykładzie w analizie i opisie tekstów narracyjnych reprezentujących różne gatunki epiki, rozpoznawać ich cechy dystynktywne, wskazać uwarunkowania wpływające na popularność danego gatunku epickiego w określonym czasie i determinujące przemiany literatury narracyjnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): poszerzania zakresu swojej wiedzy i umiejętności; dalszego samokształcenia; dyskusji na wybrany temat.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

Strategie prezentacji medialnych

Cel kształcenia: rozwijanie i utrwalanie wiedzy oraz umiejętności z zakresu strategii prezentacji medialnych stanowiących współcześnie istotny element filologicznych kompetencji komunikacyjnych. Rozwijanie krytycznego myślenia oraz umiejętności analizy różnorodnych przekazów medialnych, istotnych dla świadomego odbiorcy oraz wytwórcy treści.

Treści merytoryczne: kompetencje komunikacyjne, różne typy odbiorców, techniki wpływu na odbiorcę, sposoby kształtowania opinii publicznej, elementy *public relations*, strategie i antystrategie komunikacyjne, strategie informacyjne, perswazyjne i propagandowe; *infotainment* i *edutainment*, kształtowanie wizerunku medialnego, autoprezentacja i autokreacja medialna, profesjonalizacja i zasady etyczne komunikowania,

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): fakty dotyczące prezentacji medialnych, stosowanych w nich środków, technik i strategii; wpływ strategii i technik komunikacyjnych na jakość i oddziaływanie przekazu.

Umiejętności (potrafi): odróżnić informację, perswazję i propagandę, analizować i opisać wybrane sposoby oddziaływania na odbiorcę, wskazać i opisać główne cechy językowe różnych typów prezentacji medialnych, wykorzystywać wiedzę i umiejętności z zakresu prezentacji medialnych w swoich działaniach zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): poszerzania zakresu swojej wiedzy i umiejętności; dalszego samokształcenia; dyskusji na wybrany temat.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

III. 17 Wykład monograficzny II

Wizerunki kobiet w literaturze i sztuce

Cel kształcenia: zapoznanie z różnorodnymi wizerunkami kobiet w Biblii, mitologii, literaturze i sztuce, rozbudzenie nawyku pogłębiania wiedzy.

Treści merytoryczne: różnorodne kreacje niewiast, kobiety z Biblii, mitologii, literatury i sztuki, m.in. kobiety Starego i Nowego Testamentu, kreacje Ewy, Salome, Maryi, Marii Magdaleny w literaturze i sztuce XIX i XX wieku; kobiety w mitologii greckiej i rzymskiej; archetyp kobiety fatalnej; wizerunki matek cierpiących oraz matek w twórczości Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego; galeria kobiet szalonych w literaturze i sztuce (np. Ofelia); sylwetki zbrodniarek oraz kobiety prerafaelitów; charakterystyka romantycznych fantazmatów demonicznej kobiecości.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zagadnienia związane z wizerunkami kobiet w Biblii, mitologii, literaturze i sztuce; wybrane zagadnienia szczegółowe dotyczące obrazów kobiet w literaturze i sztuce.

Umiejętności (potrafi): wyszukiwać i oceniać informacje pochodzące z różnorodnych źródeł; analizować i interpretować dzieła sztuki i literatury, formułując adekwatne wnioski.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wyjaśniania zjawisk kulturowych w kontaktach społecznych, używając właściwej terminologii; utrwalania poczucia wartości i piękna literatury oraz sztuki; wzbogacania własnego języka w życiu codziennym i relacjach towarzyskich; zachowywania ostrożności w wyrażaniu opinii na temat wytworów kultury, dysponując skalą porównawczą.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

Gramatyka porównawcza języków słowiańskich

Cel kształcenia: zapoznanie się z najważniejszymi aspektami gramatycznymi języków słowiańskich w komparatystycznym ujęciu historycznym – od języka praindoeuropejskiego do współczesności.

Treści merytoryczne: metody językoznawstwa porównawczego, język praindoeuropejski, wspólnota bałto-słowiańska, Prasłowianie, opis podstawowych faktów z ewolucji i obecnego stanu języków słowiańskich w podziale na następujące bloki tematyczne: wokalizm, konsonantyzm i prozodia, rzeczownik, zaimek, przymiotnik, liczebnik, czasownik, zróżnicowanie leksykalne; podstawowe fakty z wzajemnych relacji pomiędzy językiem a kulturą narodów słowiańskich.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): cechy wspólne i różnice w budowie języków słowiańskich w odniesieniu do języka polskiego; specyfikę przedmiotową i metodologię językoznawstwa porównawczego.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać wiedzę językoznawczą w analizie i opisie języków słowiańskich; wykorzystywać informacje z różnych źródeł z zakresu językoznawstwa i powiązanych z nim dyscyplin.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): poszerzania zakresu swojej wiedzy i umiejętności; dalszego samokształcenia; dyskusji na wybrany temat.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

III.18 Retoryka

Cel kształcenia: przygotowanie do wystąpień publicznych, posługiwania się typowymi dla retoryki środkami perswazji w wypowiedzi ustnej i pisanej, rozpoznawania chwytów retorycznych oraz pól wspólnych między retoryką a literaturą piękną, a także wyrobienie wrażliwości na metody słownej manipulacji.

Treści merytoryczne: wykłady poruszają następujące zagadnienia: historia i współczesność retoryki, podstawowe cele i rodzaje retoryczne, działy klasycznej retoryki, typy dowodzenia i rodzaje argumentów, toposy retoryczne, amplifikacja, zagadnienie kompozycji z punktu widzenia retoryki (wpływ retoryki na konstrukcję wywołu naukowego), zagadnienie z zakresu elocutio: figury i tropy, chwyt mnemotechniczny, sztuka przemawiania (actio). Ćwiczenia pogłębiają znajomość omawianych na wykładach zagadnień dzięki zadaniom praktycznym z zakresu inventio, compositio, elocutio, memoria i actio. Przygotowanie mowy pozwala wykorzystać wiedzę dotyczącą autoprezentacji. Wykonywane ćwiczenia dotyczą związków retoryki z reklamą, polityką, uświadamiają znaczenie kompetencji retorycznych w negocjacjach i rozmowach kwalifikacyjnych, uwalniają na manipulację i propagandę.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia z zakresu retoryki (sposoby argumentacji i formułowania wniosków, toposy, figury i tropy retoryczne, błędy w rozumowaniu), cechy dobrego mówcy, strukturę i typy mów oraz podstawowe zasady związane z publicznym przemawianiem; różnicę między perswazją a manipulacją.

Umiejętności (potrafi): prowadzić dyskusję, przygotować i wygłosić wystąpienie na wybrany przez siebie temat, dobierać właściwe argumenty do dowodzonych tez, rozpoznawać rodzaje retoryczne, argumenty stosowane przez rozmówcę oraz rozpoznawać rozwiązania stylistyczne, dostrzegając ich przydatność także w tekstach o charakterze literackim.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystania wiedzy i umiejętności retorycznych w wypowiedziach zgodnych z zasadami etyki słowa, do stosowania uczciwej argumentacji w dyskusjach i poszanowania swoich adwersarzy.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.19 Gramatyka historyczna języka polskiego I

Cel kształcenia: nabycie praktycznych umiejętności analizy językowej tekstów staropolskich, poznanie rozwoju systemu fonetycznego polszczyzny.

Treści merytoryczne: pochodzenie języka polskiego. Język prasłowiański. Rozpad wspólnoty językowej prasłowiańskiej. Metody badania języka prasłowiańskiego. Języki zachodniosłowiańskie i ich podział. Periodyzacja dziejów języka polskiego – epoka przedpiśmienna i piśmienna w dziejach polszczyzny. Rozwój grafii – najstarsze alfabety słowiańskie, język scs – działalność Cyryla i Metodego. Najstarsze próby przystosowania alfabetu łacińskiego do polskiego systemu fonetycznego. Reformatorzy polskiej ortografii.. Analiza przykładów wybranych z tekstów staropolskich. Jery i ich rozwój. Konsekwencje zaniku jerów – upodobnienia spółgłosek, uproszczenia grup spółgłoskowych. Przegłos i wyjaśnienie na przykładach alternacji będących wynikiem przegłosu lechickiego i polskiego. Metateza. Samogłoski nosowe i sposób ich zapisywania w tekstach staropolskich. Rozwój samogłosek nosowych w dobie staropolskiej. Iloczas staropolski, jego poświadczenia w tekstach oraz w gwarach polskich. Palatalizacje prasłowiańskie spółgłosek tylnojęzykowych - przykłady palatalizacji i spółgłoskowych wymian morfologicznych w wybranych wyrazach. Palatalizacje w dobie staropolskiej i dyspalatalizacje spółgłosek.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): rozwój i pochodzenie głosek polskich, rozumie zasady ewolucji języka, wie w jaki sposób kształtował się polski alfabet.

Umiejętności (potrafi): rekonstruować wybrane wyrazy i analizować procesy fonetyczne, czytać teksty staropolskie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): posługiwania się terminologią językoznawczą, wyjaśnienia problemów historycznojęzykowych, uświadomienia sobie zmian zachodzących w języku i ich konsekwencji. Wykorzystania zdobytej wiedzy w różnych sytuacjach życiowych.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.19 Gramatyka historyczna języka polskiego II

Cel kształcenia: nabycie praktycznych umiejętności analizy językowej tekstów staropolskich, poznanie rozwoju systemu morfologicznego polszczyzny.

Treści merytoryczne: Rozpoznawanie form fleksyjnych imiennych i werbalnych w tekstach staropolskich, tematów i końcówek fleksyjnych oraz występujących w paradygmatach alternacji morfologicznych. Tendencje rozwojowe w zakresie fleksji historycznej. Rozwój imiennych paradygmatów fleksyjnych – deklinacji rzeczownikowej, deklinacji zaimków i przymiotników. Powstanie deklinacji liczebnikowej i wzorce odmiany liczebników. Kształtowanie się i rozwój koniugacji czasowników. Przedmiot i metody badawcze słowotwórstwa historycznego. Zmiany w zasobie formantów. Kształtowanie się dominant słowotwórczych. Zmiany znaczeń wyrazów. Analiza słowotwórcza i morfologiczna wybranych derywatów historycznych. Węzeł morfologiczny – przyczyny leksykalizacji wyrazów.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): ewolucję wybranych paradygmatów deklinacyjnych i koniugacyjnych.

Umiejętności (potrafi): czytać teksty staropolskie, rozpoznawać paradygmaty deklinacyjne i koniugacyjne oraz wydzielać ich elementy składowe.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny swojej wiedzy, posługiwania się terminologią językoznawczą, wyjaśnienia podstawowych problemów historycznojęzykowych, dbałości o kulturę i język polski.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.20 Teoria języka

Cel kształcenia: poznanie podstawowych teorii języka. Utrwalenie dotychczas znanych i poznanie nowych pojęć językoznawczych. Zapoznanie się z różnymi aspektami użycia języka oraz sposobami postrzegania języka i jego cech.

Treści merytoryczne: znak językowy. Typy znaków. Nadawcy i odbiorcy. Jak mówić. Funkcje języka i wypowiedzi. Tekst. Delimitacja tekstu. Metatekst. Język w działaniu. Akty mowy. Stereotyp. Analiza dyskursu. Pojęcie języka. Język naturalny a sztuczny. Cechy języka naturalnego. Langue i parole, kompetencja i wykonanie. Dychotomie de Saussure'a. Znak językowy. Typy znaków. Język jako system znaków. Pochodzenie języka. Rodziny językowe. Zmiany w języku. Pismo i mowa. Rodzaje alfabetów. Język a liczby – korpusy tekstów – prawo Zipfa. Język i umysł. Język i mózg. Elementy psycholingwistyki i neurolingwistyki. Język i społeczeństwo. Polityka językowa. Zróżnicowanie języka. Języki ogólnonarodowe, języki wernakularne i wehikularne, pidżyny, lingua franca, języki środowiskowe, dialekty. Język i znaczenie: między semantyką a pragmatyką. Jak się porozumiewamy. Uniwersalizm i relatywizm językowy.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia z teorii języka, języka naturalnego i jego struktury, mechanizmy przyswajania języka i posługiwania się nim, zdaje sobie sprawę z indywidualnego zróżnicowania komunikacji w zależności od indywidualnych predyspozycji i cech języka.

Umiejętności (potrafi): nazwać i scharakteryzować zjawiska językowe, zanalizować tekst z perspektywy językoznawczej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): poznania nowych idei językoznawczych i odnosi je do własnego postrzegania języka.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.21 Literatura XX-lecia międzywojennego

Cel kształcenia: zaznajomienie z nowym modelem i geografią życia literackiego w Polsce okresu międzywojnia (główne ośrodki literackie kraju: Kraków, Warszawa, Lublin, Wilno), wraz z uwzględnieniem kontekstu społeczno-politycznego; przybliżenie najważniejszych nurtów, grup i programów literackich dwudziestolecia, a także zapoznanie z reprezentatywnymi utworami literatury tego okresu.

Treści merytoryczne: Ćwiczenia – futuryzm. Fazy rozwoju futuryzmu w Polsce, we Włoszech i w Rosji. Program. Futuryzm a I Awangarda. I Awangarda. Program. Język poetycki. Twórczość poetycka Juliana Przybosia. Grupa wileńska „Żagary”. Program. „Żagary” a tzw. szkoła warszawska. Twórczość poetycka Czesława Miłosza („Trzy zimy”). Twórczość poetycka Józefa Czechowicza. Twórczość poetycka Skamandrytów. Kolokwium sprawdzające. „Ferdynand” Witolda Gombrowicza. „Sklepy cynamonowe” Brunona Schulza. Proza polityczna dwudziestolecia: J. Kaden-Bandrowski („Generał Barcz”) Dramat awangardowy dwudziestolecia: S. I. Witkiewicz („Szewcy”) Dramat awangardowy dwudziestolecia: W. Gombrowicz („Iwona, księżniczka Burgunda”) Dramat realistyczny: J. Szaniawski („Most”) Kolokwium sprawdzające. Wykłady – uwarunkowania społeczno-historyczne a nowy model życia literackiego w Polsce po 1918 roku. Pojęcie grupy literackiej. Rodzaje grup – przykłady. Miejsce grupy Skamandra w poezji dwudziestolecia międzywojennego. Ewolucja poezji Skamandrytów. Nowatorskość a tradycjonalizm. Tadeusz Peiper – teoretyk I Awangardy. Historia grupy. Twórczość Peipera. Dziedzictwo I Awangardy w poezji polskiej po roku 1945. Dwa bieguny polskiej poezji: poetyka Czesława Miłosza a poetyka Juliana Przybosia. Awangarda w latach trzydziestych. Pojęcie II Awangardy. Ośrodki – Wilno, Lublin, Warszawa. Katastrofizm w literaturze dwudziestolecia. Nurt regionalny w poezji dwudziestolecia. „Czartak” i „autentyści”. Międzywojenna literatura polsko-żydowska. Dominujące tendencje w prozie dwudziestolecia. Proza popularna. Rozwój reportażu. Grupa literacka „Przedmieście”. Nurt prozy awangardowej: St. I. Witkiewicz, B. Schulz, W. Gombrowicz. Gombrowicz jako prekursor egzystencjalizmu ateistycznego („Ferdynand”). Gombrowicz wobec tradycji dwudziestolecia – na przykładzie „Dzienników”. Proza psychologiczna (M. Choromański, Z. Nałkowska, M. Kuncewiczowa). Dramat w dwudziestoleciu międzywojennym. Krytyka literacka w okresie dwudziestolecia międzywojennego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zjawiska literacko-kulturowe okresu dwudziestolecia międzywojennego, a także tło społeczno-historyczne tej epoki.

Umiejętności (potrafi): przedstawiać i porównywać stanowiska badawcze; analizować teksty literackie, a także przedstawiać własne poglądy w dyskusji oraz w wypowiedzi pisemnej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): docenienia wagi tradycji oraz dziedzictwa kulturowego, na które składają się dzieła pisarzy należących także do tzw. mniejszości narodowych.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.21 Literatura po 1939 roku I

Cel kształcenia: zapoznanie z przemianami literatury polskiej 2 połowy XX wieku ze szczególnym uwzględnieniem przewartościowań artystycznych w obrębie poezji. Zgłębiają model życia literackiego ukształtowanego w Polsce w latach 1945-1989.

Treści merytoryczne: ćwiczenia mają charakter analityczny, uszczegóławiają problematykę wykładów. Akcent pada na interpretację tekstów poetyckich, wybranych autorów. Poddawane są pod dyskusję kluczowe terminy i pojęcia opisujące poezję polską z lat 1939-1989. Na wykładach prezentowany jest ogólny obraz epoki, problemy wewnętrznej periodyzacji, konteksty świadomościowe, kulturowe i filozoficzne. Omówione będą dzieła poetyckie i zjawiska składające się na panoramę literatury podczas wojny i okupacji (1939-1945). Układ programu wyznaczają główne zagadnienia literatury wojennej oraz twórczości poetyckiej. Problematyka będzie przedstawiana w szerszych kontekstach historyczno-politycznych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): wiedzę historycznoliteracką dotyczącą poezji okresu po 1939 roku; wewnętrzną periodyzację tej epoki; biografie i dorobek poetów z okresu po 1939 roku; główne nurty literatury powojennej oraz jej konteksty kulturowe, historyczne i polityczne; prądy estetyczne dwudziestowiecznej poezji; ma świadomość dwunurtowości literatury drugiej połowy XX wieku (główne ośrodki życia literackiego w kraju i na emigracji).

Umiejętności (potrafi): interpretować i wartościować różne nurty estetyczne z zakresu poezji współczesnej, sytuować zjawiska literackie w obrębie szerszych perspektyw przemian estetycznych, kulturowych i cywilizacyjnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): świadomego i krytycznego odbioru tekstów z zakresu literatury współczesnej, a także do właściwego oceniania jej kulturotwórczej roli. Jest przygotowany do wykorzystania wiedzy zarówno w szkolnej praktyce, jak i w innych formach aktywności kulturowej.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.21 Literatura po 1939 roku II

Cel kształcenia: zapoznanie z przemianami literatury polskiej 2 połowy XX wieku ze szczególnym uwzględnieniem przewartościowań artystycznych w obrębie prozy, dramaturgii i eseistyki. Zgłębiają instytucje życia literackiego w Polsce w latach 1945-1989.

Treści merytoryczne: sylwetki twórców oraz węzłowe zagadnienia epoki, konteksty społeczno-polityczne, kulturowe i filozoficzne. Układ i zawartość tematów wyznaczają przekroje estetyczne i główne nurty tematyczne prozy, dramaturgii i eseistyki 2 połowy XX wieku, a także charakterystyka instytucji życia literackiego tego okresu. Ćwiczenia mają charakter analityczny, uszczegóławiają problematykę wykładów. Akcent pada na interpretację tekstów prozatorskich, dramaturgicznych i eseistycznych wybranych autorów. Poddawane są pod dyskusję kluczowe terminy i pojęcia opisujące literaturę polską z lat 1939-1989.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): główne nurty literatury powojennej (szczególnie w obrębie prozy, dramaturgii i eseistyki) oraz jej konteksty kulturowe, historyczne i polityczne; prądy estetyczne dwudziestowiecznej literatury oraz zagadnienia z zakresu współczesnej prozy, dramaturgii

eseistyki, a także literatury dokumentu osobistego; dwunurtowość literatury drugiej połowy XX wieku; główne ośrodki życia literackiego w kraju i na emigracji.

Umiejętności (potrafi): interpretować i wartościować różne nurty estetyczne z zakresu literatury współczesnej, a także charakteryzować dwunurtowość literatury drugiej połowy XX wieku, rozróżniać główne ośrodki życia literackiego w kraju i na emigracji; sytuować zjawiska literackie w obrębie szerszych perspektyw przemian estetycznych, kulturowych i cywilizacyjnych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): bycia świadomym i krytycznym odbiorcą tekstów z zakresu literatury współczesnej – właściwej oceny jej kulturotwórczej roli.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.22 Seminarium licencjackie i praca dyplomowa I

Cel kształcenia: rozwijanie i utrwalanie umiejętności przestrzegania jakości merytorycznej oraz normy językowej, stylistycznej i gatunkowej w odniesieniu do kompozycji rozbudowanego tekstu naukowego oraz prowadzenie własnych działań badawczych z wykorzystaniem istniejącej podbudowy teoretycznej oraz udokumentowanie ich rezultatów w postaci pisemnej pracy dyplomowej z zakresu literaturoznawstwa lub językoznawstwa (zależnie od profilu seminarium). W I semestrze III roku celem kształcenia jest napisanie konspektu pracy oraz pierwszego rozdziału.

Treści merytoryczne: poznanie adekwatnej do wybranego tematu pracy metodologii; poznanie reguł pisania konspektu pracy oraz konstruowania tekstu naukowego (z poszanowaniem cudzych praw autorskich), wykorzystującego istniejący stan wiedzy oraz własne badania; prezentacja zagadnień związanych z tematyką przygotowywanych prac dyplomowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady opracowania tekstu naukowego o charakterze literaturoznawczym bądź językoznawczym (w zależności od profilu seminarium); etyczne wymogi związane z pisaniem pracy dyplomowej; stan badań związany z tematem swojej pracy.

Umiejętności (potrafi): zgromadzić i wykorzystać informacje z różnych źródeł, konstruować konspekt oraz tekst naukowy, zbudowany prawidłowo pod względem formalnym i merytorycznym; analizować i interpretować zgromadzony materiał stanowiący podstawę naukowego wywodu.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): efektywnego planowania i organizowania własnej pracy, krytycznej oceny zakresu posiadanych umiejętności i wiedzy oraz uświadomienia sobie potrzeby dalszego rozwoju, a także do rozumienia etycznych aspektów przygotowania prac naukowych i korzystania we właściwy sposób z istniejących zasobów wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III.22 Seminarium licencjackie i praca dyplomowa II

Cel kształcenia: rozwijanie i utrwalanie umiejętności przestrzegania jakości merytorycznej oraz normy językowej, stylistycznej i gatunkowej w odniesieniu do kompozycji rozbudowanego tekstu naukowego oraz prowadzenie własnych działań badawczych z wykorzystaniem istniejącej podbudowy teoretycznej oraz udokumentowanie ich rezultatów w postaci pisemnej pracy dyplomowej z zakresu literaturoznawstwa lub językoznawstwa (zależnie od profilu seminarium); napisanie kolejnych rozdziałów pracy oraz nadanie jej ostatecznego kształtu edytorskiego.

Treści merytoryczne: rozwijane i utrwalane są umiejętności napisania tekstu naukowego (z poszanowaniem cudzych praw autorskich), wykorzystującego istniejący stan wiedzy oraz własne badania; omawiane reguły związane z kształtem kompozycyjnym, stylistycznym i edytorskim prac, prezentowane są także wybrane zagadnienia merytoryczne z zakresu literaturoznawstwa lub językoznawstwa adekwatne do tematyki realizowanych prac dyplomowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady opracowania tekstu naukowego o charakterze literaturoznawczym bądź językoznawczym (w zależności od profilu seminarium), stan badań związany z tematem swojej pracy, etyczne, formalne i merytoryczne kryteria, jakie powinna spełniać praca dyplomowa.

Umiejętności (potrafi): zgromadzić i wykorzystać informacje z różnych źródeł, konstruować konspekt oraz tekst naukowy, zbudowany prawidłowo pod względem formalnym i merytorycznym, analizować i interpretować zgromadzony materiał stanowiący podstawę naukowego wyводу.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): efektywnego planowania, organizowania i sfinalizowania własnej pracy, krytycznej oceny zakresu posiadanych umiejętności i wiedzy oraz uświadomienia sobie potrzeby dalszego rozwoju, a także rozumienia etycznych aspektów przygotowania prac naukowych i korzystania we właściwy sposób z istniejących zasobów wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

III. 23 Przedmiot do wyboru II

Komunikacja interpersonalna

Cel kształcenia: zapoznanie z regułami rządzącymi komunikacją międzyludzką i podstawami teoretycznymi nauki o komunikacji; omówienie zróżnicowania typów komunikowania (komunikacja werbalna i niewerbalna), uświadomienie podstawowych technik perswazji i manipulacji; nauczenie technik budowania wypowiedzi grzecznych i asertywnych; wskazanie sposobów reagowania na komunikaty agresywne.

Treści merytoryczne: sposoby wywierania wpływu na ludzi (zasada kontrastu, wpływ autorytetu, reguła wzajemności, odmowa - wycofanie różnice w strategiach komunikacyjnych mężczyzn i kobiet; komunikacja niewerbalna; techniki reagowania na komunikaty agresywne; odróżnianie komunikatów oceniających i emocjonalnych od rzeczowych, opisujących fakty; cechy języka przyjaźni; asertywność; wybrane aspekty komunikacji z dziećmi; aktywne słuchanie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): cechy poszczególnych technik manipulacyjnych; odróżnia opisy przeżyć i emocji od opisów faktów; podstawowe techniki tworzenia tekstów asertywnych, zna sposoby reagowania na werbalne i niewerbalne zachowania przemocowe; jest świadom rangi komunikacji niewerbalnej; sposoby wyrażania uczuć i emocji; rolę komunikacji niewerbalnej w kontakcie bezpośrednim; cechy strategii komunikacyjnych kobiet i mężczyzn; znaczenie komunikacji asertywnej; sposoby empatycznej komunikacji z dzieckiem.

Umiejętności (potrafi): zamienić tekst typu TY na tekst typu JA; rozróżnić teksty o faktach od tekstów nacechowanych wartościująco i emocjonalnie; zastosować w praktyce strategię (spostrzeżenie – uczucia – potrzeba – prośba); wyrażać odmowę i prośbę w sposób asertywny; dostosować komunikację do sytuacji i partnera interakcji; słuchać aktywnie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podejmowania refleksji na temat własnego sposobu komunikowania się; ma świadomość roli komunikacji w tworzeniu relacji międzyludzkich i zarządzaniu zespołem.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

Selected Issues in Applied Linguistics

Cel kształcenia: pogłębienie wiedzy o wybranych zagadnieniach językoznawstwa stosowanego.

Treści merytoryczne: różne wymiary opisu języka; język i perswazja: analiza dyskursu, krytyczna analiza dyskursu i pragmatyka; kompetencja komunikacyjna; lingwistyka komputerowa i korpusy tekstowe; wybrane problemy psycholingwistyki; język w wymiarze społecznym: wybrane problemy socjolingwistyki; mniejszości językowe; użycie języka

w wybranych kontekstach społecznych (język w polityce, prawie, biznesie, medycynie, instytucjach itp.); język i kultura – lingwistyka kulturowa i komunikacja międzykulturowa; języki świata; języki mówione, migowe i migane; polityka językowa; etnografia językowa; przyswajanie języka; język pierwszy, język drugi, język obcy; bilingwizm i wielojęzyczność; rozwój języka u dzieci; jak uczymy się języków; mody w metodach nauczania języków obcych; umiejętności językowe: słuchanie, mówienie, czytanie, pisanie; testowanie znajomości języka; język w tłumaczeniu; wybrane problemy metodologiczne językoznawstwa stosowanego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): kluczowe problemy psycholingwistyki, socjolingwistyki, lingwistyki kulturowej i językoznawstwa komputerowego; podstawowe pojęcia z zakresu przyswajania języka; etapy rozwoju językowego u dzieci; sposoby przyswajania języka i podstawowe pojęcia związane z nauczaniem języka jako drugiego; kluczowe zagadnienia związane ze społecznym wymiarem języka; relacje między językiem i kulturą.

Umiejętności (potrafi): wykorzystać zdobytą wiedzę do interpretacji zjawisk językowych w życiu społecznym; dostrzec i scharakteryzować działania perswazyjne w analizowanych tekstach; wskazać metody, którymi można badać wybrane zjawiska w ramach językoznawstwa stosowanego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny swojej wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

III.24 Wiedza o mediach

Cel kształcenia: poznanie podstawowych faktów z wiedzy o mediach w ujęciu diachronicznym i synchronicznym. Ukształtowanie umiejętności wskazania i opisywania głównych cech przekazów w różnych mediach. Szerzenie znajomości różnych technik medialnych, także wykorzystywanych manipulacyjnie. Rozwój kompetencji medialnej oraz świadomego odbioru, tworzenia i oceny przekazów medialnych.

Treści merytoryczne: podstawowe pojęcia medioznawcze i wybrane metody badań. Główne fakty z historii i podstawowe cechy: prasy, innych wydawnictw drukowanych, radia, kina, telewizji, fotografii i fonografii, Internetu.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia dotyczące nauki o mediach; główne fakty, dotyczące rozwoju i współczesnej roli mediów.

Umiejętności (potrafi): wskazać i opisać główne cechy różnych przekazów medialnych; formułować hipotezy interpretacyjne i popierać je przykładami z analizowanego materiału.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystania swojej wiedzy i posiadanych umiejętności (potrafi) oraz rozumie potrzebę samokształcenia.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

III.25 Literatura dla dzieci i młodzieży

Cel kształcenia: wyrobienie umiejętności identyfikacji cech znamiennej dla literatury dla dzieci i młodzieży oraz jej podstawowych gatunków. Zadaniem przedmiotu jest również prezentacja (na wybranych przykładach) przemian, jakie w tego typu literaturze zaszły i zachodzą. Zajęcia dążą do uświadomienia miejsca literatury dla dzieci i młodzieży w kulturze, do uzmysłowienia im specyfiki odbioru czytelniczego i roli, jaką lektura od najmłodszych lat odgrywa w procesie edukowania, wychowywania i kształtowania potrzeb intelektualnych człowieka.

Treści merytoryczne: na ćwiczeniach prezentowane są w wyborze dokonania rodzimej i obcej literatury dla dzieci i młodzieży, a prowadzona analiza zmierza do wydobywania ich charakterystycznych cech oraz sposobu realizacji funkcji poznawczych, wychowawczych i ludycznych. W ramach wykładów omówione zostaną główne tendencje rozwojowe i dokonania w zakresie poezji, baśni i prozy powieściowej dla dzieci i młodzieży oraz cechy tego typu twórczości uwarunkowane specyficznym jej adresatem. Podjęta zostanie także

problematyka związana z rolą ilustracji w książce dziecięcej i młodzieżowej oraz zagadnienia związane z kryzysem czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży w dobie Internetu i telewizji. Równolegle, podczas trwania cyklu ćwiczeń, studenci przygotowują przedstawienie w oparciu o wybrany utwór literatury dziecięcej, który prezentują dzieciom we wskazanej placówce oświatowej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): cechy literatury dla dzieci i młodzieży, identyfikuje jej istotne uwarunkowania, ma wiedzę o podstawowych gatunkach tej literatury, jak też o reprezentatywnych dla niej twórcach. Rozpoznaje przypisywane jej funkcje, różnicuje typy ilustracji w książkach dla dzieci i młodzieży.

Umiejętności (potrafi): klasyfikować literaturę dla dzieci i młodzieży ze względu na kryterium gatunkowe, umie wskazywać cechy istotne dla poszczególnych form; określić tendencje w rozwoju tego typu piśmiennictwa i uzasadnić funkcje, jakie spełnia w rozwoju kulturowym i intelektualnym dzieci; jest w stanie ocenić i uzasadnić przemiany zachodzące w dziecięcym i młodzieżowym czytelnictwie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): prawidłowej oceny specyfiki literatury dla dzieci i młodzieży, poznani jej miejsca w całokształcie zjawisk kulturalnych oraz roli, jaką odgrywa w dorastaniu człowieka. W obliczu spadającego czytelnictwa dzieci i młodzieży ma również świadomość odpowiedzialności za zachowanie i propagowanie europejskiej, polskiej i regionalnej literatury z tej dziedziny (orientuje się w założeniach akcji: Cała Polska czyta dzieciom)

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

III.26 Korespondencja sztuk

Cel kształcenia: zapoznanie z korespondencją sztuk. Przybliżenie antycznej teorii Horacego. Pokazanie kontynuacji tej tradycji w romantyzmie i modernizmie. Zwrócenie uwagi na syntezę oraz wzajemne przenikanie się różnych dziedzin sztuki. Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami i terminami związanymi z korespondencją sztuk.

Treści merytoryczne: ćwiczenia: problematyka syntezy sztuk, ideę wzajemnego przenikania się literatury i malarstwa, literatury i muzyki, literatury i filmu, uwzględniająca m.in. zagadnienie współwystępowania elementów różnych sztuk w jednym dziele oraz wzajemne oddziaływanie poszczególnych dziedzin sztuki na siebie. Ćwiczenia analizują też relacje między literaturą a malarstwem w zakresie sposobów obrazowania, kreowania motywów i symboli. Omawiają ilustracje jako sposoby wizualizacji tekstów literackich. Wykłady: antyczna idea korespondencji sztuk; formuła Horacego „Ut pictura poesis”, wyrażająca pogląd o podobieństwie malarstwa i poezji; wspólnota sztuk w średniowieczu i renesansie; barok jako epoka syntezy sztuk; Cesare Ripa i jego *Ikonologia*; romantyczna idea korespondencji sztuk; Charles Baudelaire i korespondencja sztuk; twórczość Juliusza Słowackiego a sztuki plastyczne; związki malarstwa Jacka Malczewskiego z literaturą i muzyką; dążenie do jedności sztuk w czasach secesji; literackie i ikonograficzne obrazy śmierci; idea muzyczności literatury i literackości muzyki; poezja wizualna; literatura a film; adaptacje filmowe.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zagadnienia związane z korespondencją sztuk; najważniejszych przedstawicieli idei pokrewieństwa sztuk; podstawowe terminy z zakresu korespondencji sztuk.

Umiejętności (potrafi): wykazać związki i odpowiedniości między poszczególnymi dziedzinami sztuki; rozpoznać i nazwać istniejące w utworach literackich typy relacji między literaturą a muzyką, literaturą a malarstwem oraz literaturą a filmem.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wyjaśniania zjawisk kulturowych w kontaktach społecznych; utrwalania poczucia wartości oraz piękna literatury i sztuki; zachowania dystansu wobec wytworów kultury, posiadając skalę porównawczą.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV. GRUPA TREŚCI ZWIĄZANYCH Z ZAKRESEM KSZTAŁCENIA NAUCZANIE JĘZYKA POLSKIEGO

IV.1 Bezpieczeństwo i higiena pracy w instytucjach edukacyjnych

Cel kształcenia: zapoznanie z zasadami i przepisami w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w szkołach i placówkach oświatowych.

Treści merytoryczne: podstawy bhp w placówkach edukacyjnych: stan prawny, praktyka życia szkolnego; elementy nauczania przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy prawne i organizacyjne oraz zasady etyczne obowiązujące w instytucjach prowadzących działalność zawodową, związaną z kierunkiem studiów; zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w instytucjach edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz odpowiedzialności prawnej nauczyciela w tym zakresie, a także zasady udzielania pierwszej pomocy; normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych i średnich ogólnokształcących, technikach i szkołach branżowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym).

Umiejętności (potrafi): udzielać pierwszej pomocy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): korzystania z wiedzy w zakresie bhp w szkołach i placówkach oświatowych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.2 Pedagogika ogólna

Cel kształcenia: zapoznanie z podstawową terminologią i wybranymi zagadnieniami z zakresu pedagogiki ogólnej.

Treści merytoryczne:

Wykład: pedagogika jako dyscyplina naukowa; terminologia pedagogiczna; wychowanie w kontekście rozwoju; współczesne nurty (dyskursy) dydaktyczno-wychowawcze; modele współczesnej szkoły: szkoła tradycyjna versus szkoła alternatywna; rola nauczyciela i styl jego pracy; pojęcia integracji i inkluzji; uczniowie z trudnościami w nauce; indywidualizacja procesu edukacyjnego.

Ćwiczenia: zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej oraz style kierowania klasą, ład i dyscyplina; poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka; różnicowanie, indywidualizacja i personalizacja pracy z uczniami w szkole tradycyjnej i alternatywnej; funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej; procesy społeczne w klasie; rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej; uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (indywidualizacja procesu edukacyjnego).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): terminologię pedagogiczną; współczesne nurty (dyskursy) pedagogiczne; modele współczesnej szkoły; rolę nauczyciela w procesie edukacji i style jego pracy; zasady poznawania uczniów i zarządzania klasą szkolną (dyscyplina, rozwiązywanie konfliktów); pojęcia integracji i inkluzji w kontekście uczniów z trudnościami w uczeniu się oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Umiejętności (potrafi): wybrać program zgodny z aktualnymi wymaganiami i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów; ocenić nurty i metody pedagogiczne oraz formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela; zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie

szkolnej lub grupie wychowawczej; samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej; współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.***

IV.3 Psychologia ogólna

Cel kształcenia: wprowadzenie w problematykę współczesnej psychologii, jej najważniejszych problemów, koncepcji i strategii badawczych; zaznajomienie z podstawową terminologią, podstawowymi założeniami oraz konsekwencjami.

Treści merytoryczne:

Wykład: o czym jest psychologia?; psychologia percepcji; osoba a sytuacja – eksperyment Zimbardo; psychologia uczenia się; psychologia pamięci; psychologia emocji; psychologia motywacji; psychologia osobowości; psychologia inteligencji; podstawy psychologii społecznej; psychologia zaburzeń; psychologia zdrowia i radzenie sobie ze stresem; zastosowania psychologii.

Ćwiczenia: praktyczne zastosowanie zagadnień teoretycznych omawianych na wykładach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego; teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych; proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przewycięzania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami; zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.

Umiejętności (potrafi): skutecznie i świadomie komunikować się; porozumieć się w sytuacji konfliktowej; rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się; identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań; radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym; wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.4 Pedagogika

Cel kształcenia: rozwijanie wiedzy z zakresu pedagogiki oraz doskonalenie umiejętności i kompetencji w kontekście przyszłej pracy nauczyciela.

Treści merytoryczne: system oświaty: organizacja i funkcjonowanie systemu oświaty w Polsce i innych krajach, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, podstawa programowa w kontekście programu nauczania; działania wychowawczo-profilaktyczne; tematyka oceny jakości działalności szkoły.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): problemy współczesnych systemów oświaty, ich organizację i funkcjonowanie; aktualną podstawę programową; tematykę oceny jakości szkoły.

Umiejętności (potrafi): wybrać program nauczania zgodny z aktualnymi wymaganiami i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów; zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy; samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej; współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

IV.5 Psychologia edukacyjna

Cel kształcenia: omówienie wybranych zagadnień z zakresu psychologii wychowania i nauczania; wskazanie na znaczenie edukacji dla rozwoju psychicznego jednostki; zapoznanie z głównymi ideologiami edukacji, problematyką aksjologiczno-wychowawczą, charakterystyką podstawowych środowisk wychowawczych.

Treści merytoryczne: trzy główne nurty myślenia psychologicznego i pedagogicznego, z których wyłaniają się trzy odmienne koncepcje dziecka, a w konsekwencji dochodzi do sformułowania trzech różnych ideologii edukacji; zagadnienia dotyczące błędów i trudności wychowawczych i roli w psychologa szkole: rozwój człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym (ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonowania narządu słuchu, wzroku i równowagi), jak i psychologicznym oraz społecznym, procesy komunikowania interpersonalnego i społecznego, psychologiczne podstawy wychowania i kształcenia.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny; rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć); rozwój społeczno-emocjonalny i moralny; zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania; rozwój wybranych funkcji psychicznych; normę rozwojową; rozwój i kształtowanie osobowości; rozwój w kontekście wychowania; zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych; podstawy funkcjonowania narządu słuchu, wzroku i równowagi; teorie integralnego rozwoju ucznia; dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów; zaburzenia zachowania; zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia.

Umiejętności (potrafi): obserwować procesy rozwojowe uczniów; obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania; zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym; wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

IV.6 Podstawy dydaktyki

Cel kształcenia: przygotowanie do podjęcia specjalistycznego kształcenia w zakresie dydaktyki przedmiotu język polski. Przystąpienie do podstaw terminologii metodycznej typowej dla kształcenia w zakresie nauczania języka ojczystego i literatury polskiej. Wprowadzenie do kształcenia kulturowo-literackiego i językowego na poziomie szkoły podstawowej i ponadpodstawowej. Wyposażenie w umiejętności konstruowanie planów w pracy nauczyciela. Metody swoiste dla edukacji polonistycznej. Zastosowanie zasad dydaktycznych w szkolnej edukacji polonistycznej. Wyposażenie w wiedzę o strategiach dydaktycznych i wyprowadzonych z nich metod nauczania i wychowania.

Treści merytoryczne: dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna. Przedmiot i zadania

współczesnej dydaktyki. Dydaktyka ogólna a dydaktyki szczegółowe. Główne nurty myślenia o edukacji szkolnej i szkole. Szkoła jako instytucja wspomagająca rozwój jednostki i społeczeństwa. Modele współczesnej szkoły: tradycyjny, humanistyczny, refleksyjny i emancypacyjny. Szkolnictwo alternatywne. Program ukryty szkoły. Współczesne koncepcje nauczania. Modele profesjonalizmu i ich implikacje dla edukacji nauczycieli. Edukacja do refleksyjnej praktyki. Proces nauczania – uczenia się. Środowisko uczenia się. Szkolne uczenie się. Cele kształcenia – źródła, sposoby formułowania i rodzaje. Zasady dydaktyki. Metody nauczania. Organizacja procesu kształcenia i pracy uczniów. Lekcja (jednostka dydaktyczna) i jej budowa. Style i techniki pracy z uczniami. Formy organizacji uczenia się. Środki dydaktyczne. System oświaty. Organizacja i funkcjonowanie. Aspekty prawne funkcjonowania systemu oświaty i szkoły, elementy prawa oświatowego. Szkoła (w tym szkoła specjalna) i jej program. Europejski kontekst zmiany programu szkoły. Wzorce i modele programów nauczania. Programy przedmiotowe, międzyprzedmiotowe i blokowe. Programy autorskie. Ewaluacja programów. Treści nauczania. Plany pracy dydaktycznej. Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne. Style kierowania klasą. Procesy społeczne w klasie. Integracja klasy szkolnej. Ład i dyscyplina w szkole i w klasie. Poznawanie uczniów i motywowanie ich do nauki. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w klasie szkolnej. Edukacja włączająca. Indywidualizacja nauczania. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole. Projektowanie działań edukacyjnych w kontekście specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz szczególnych uzdolnień uczniów. Kategorie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i charakterystyka ich funkcjonowania. Formy kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: przedszkola i szkoły ogólnodostępne, integracyjne oraz specjalne, klasy terapeutyczne, indywidualne nauczanie. Diagnoza, kontrola i ocena wyników kształcenia. Wewnątrzszkolny system oceniania, sprawdziany i egzaminy zewnętrzne. Ocenianie osiągnięć szkolnych uczniów oraz efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości pracy szkoły. Język jako narzędzie pracy nauczyciela. Porozumiewanie się w celach dydaktycznych – sztuka wykładania.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przedmiot i zadania dydaktyki, główne modele współczesnej szkoły, koncepcje nauczania, metody i forma pracy, lekcję jako jednostkę dydaktyczną, aspekty prawne funkcjonowania szkoły, podstawowe kategorie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Umiejętności (potrafi): określić uwarunkowania edukacyjne, treści i formy kształcenia, systemy oceniania w szkole, proces ewaluacji.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do ustawicznego samokształcenia w zawodzie nauczyciela, do postępowania zgodnie z etyką zawodu nauczyciela.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.7 Dydaktyka języka polskiego I

Cel kształcenia: przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela języka polskiego na poziomie szkoły podstawowej. Wyposażenie w konieczną wiedzę z zakresu dydaktyki szczegółowej, tj. metodyki nauczania języka polskiego, w tym w znajomość podstawy programowej kształcenia ogólnego, znajomość wybranych programów nauczania i koncepcji podręcznikowych. Nabycie umiejętności w posługiwaniu się metodami i technikami kształcenia kulturowo-literackiego i językowego. Umiejętność prowadzenia pomiaru efektów kształcenia. Dostosowanie środków i metod kształcenia do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Świadomość w zakresie ustawicznego doskonalenia zawodowego.

Treści merytoryczne:

Wykłady: Miejsce języka polskiego w strukturze wiedzy szkolnej. Cele kształcenia i treści nauczania na poziomie szkoły podstawowej. Kompetencje kluczowe i sposoby ich kształcenia w zakresie nauczania języka polskiego. Planowanie w pracy nauczyciela. Integracja wewnątrz

przedmiotu i między przedmiotami szkolnymi. Budowanie różnych typów planów: kierunkowy, wynikowy, metodyczny. Style poznawcze i style uczenia się a strategie dydaktyczne. Konwencjonalne i nowoczesne metody nauczania, w tym metoda projektów, jako jedna z wielu aktywizujący i budujących model pracy zespołowej. Organizacja pracy w zespole klasowym. Sposoby organizacji przestrzeni w klasie. Warsztat pracy nauczyciela polonisty. Właściwe wykorzystanie czasu lekcji. Środki dydaktyczne – środki dydaktyczne i pakiety edukacyjne. E-podręczniki. Wykorzystanie TIK w nauczaniu stacjonarnym i zdalnym. Kompetencje kluczowe i sposoby ich kształtowania w różnych sytuacjach dydaktycznych. Rozwijanie umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów. Rozwijanie umiejętności współpracy. Budowanie systemu wartości i postaw etycznych uczniów. Korzystanie z różnych źródeł wiedzy. Kompetencje komunikacyjne nauczyciela w zakresie kontaktów z uczniami, rodzicami ucznia, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły. Znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela. Sztuka zadawania pytań. Praktyczne aspekty wystąpień publicznych. Estetyka, etykieta i etyka w komunikacji w przestrzeni szkoły. Autorytet nauczyciela. Tworzenie skutecznych sposobów budowania mechanizmów współpracy między wszystkimi uczestnikami procesu edukacyjnego. Społeczna rola nauczyciela. Współpraca ze środowiskiem domowym ucznia. Wykorzystanie wiedzy z zakresu psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży dla budowania atmosfery wzajemnego zaufania. Świadomość zadań instytucji wspierających rodzinę w opiece nad dzieckiem.

Ćwiczenia: Podstawa programowa kształcenia ogólnego – treści kształcenia na poziomie szkoły podstawowej. Analiza dopuszczonych do użytku programów nauczania. Kompetencje kluczowe jako oś zadań polonistyki szkolnej. Konstrukcja podręcznika jako wyraz koncepcji metodycznej i programowej. Analiza wybranych cykli podręcznikowych. E podręczniki jako wsparcie w procesie edukacji tradycyjnej i zdalnej. Typy i budowa lekcji. Strategie dydaktyczne a metody nauczania. Klasyfikacja metod ogólnodydaktycznych i przedmiotowych. Wymagania konieczne i rozszerzone. Ocenianie, pomiar dydaktyczny. Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym specjalnie uzdolnieni i przejawiający różne typy opóźnień (dysleksja, ADHD, choroby somatyczne). Ewaluacja procesu kształcenia i wychowania. Współpraca nauczyciela z rodzicami ucznia. Warsztat pracy nauczyciela polonisty, w tym możliwości wykorzystania TIK.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strategie dydaktyczne, metody i techniki nauczania, podstawę programową kształcenia ogólnego z zakresu języka polskiego, strukturę i typy lekcji, wymiary przedmiotu, znaczenie doboru środków dydaktycznych z uwzględnieniem potrzeb i możliwości uczniów.

Umiejętności (potrafi): poruszać się w obszarze podstawowych dokumentów oświatowych, konstruować różne typy lekcji i ocenić efektywność własnego działania, konstruować narzędzia pomiaru dydaktycznego, wyjaśnić ich zadania i funkcje; dostosowywać metody do potrzeb i możliwości uczniów; prawidłowo komunikować się z osobami uczestniczącymi w procesie edukacyjnym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): stosowania zasad etyki zawodu nauczyciela; rzetelnego przekazywania wiedzy i budowania więzi społecznych, respektując etyczny poziom podejmowanych aktywności komunikacyjnych.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.7 Dydaktyka języka polskiego II

Cel kształcenia: przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela języka polskiego na poziomie szkoły podstawowej. Wyposażenie w konieczną wiedzę z zakresu dydaktyki szczegółowej, tj. metodyki nauczania języka polskiego, w tym w znajomość podstawy programowej kształcenia ogólnego, znajomość wybranych programów nauczania i koncepcji podręcznikowych. Nabycie umiejętności w posługiwaniu się metodami i technikami

kształcenia kulturowo-literackiego i językowego. Umiejętność prowadzenia pomiaru efektów kształcenia. Dostosowanie środków i metod kształcenia do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Świadomość w zakresie ustawicznego doskonalenia zawodowego.

Treści merytoryczne: strategie dydaktyczne a metody wykorzystywane w edukacji polonistycznej. Cele ogólne i przedmiotowe. Budowa i typy lekcji. Podstawa programowa kształcenia ogólnego – analiza wprowadzenia i treści kształcenia przedmiotu język polski. Wykaz lektury obowiązkowej. Metody kształcenia wykorzystywane w edukacji kulturowo-literackiej. Dzieło literackie jako przedmiot analizy i interpretacji. Jak uczyć poezji w szkole podstawowej? Metody kształcenia językowego – nauka o języku dla nauki języka. Ćwiczenia w mówieniu i pisaniu – podstawowe szkolne formy wypowiedzi pisemnych. Układ treści w zakresie nauczania ortografii i interpunkcji. Integracja wewnątrz przedmiotu i między przedmiotami szkolnymi. Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych – próba budowania indywidualnego programu. Jak przygotować się do lekcji? Techniczne środki nauczania.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): strukturę programu nauczania, metody i techniki nauczania. Rozumie potrzebę dostosowania działań dydaktycznych do możliwości uczniów, w tym szczególnie w zakresie edukacji włączającej.

Umiejętności (potrafi): konstruować podstawowe dokumenty konieczne w pracy nauczyciela (plan wynikowy, metodyczny), skonstruować narzędzia pomiaru dydaktycznego. Ze zrozumieniem stosuje różne środki dydaktyczne, w tym TIK.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): odpowiedzialnego podjęcia zadań zawodowych zgodnie z etyką zawodu nauczyciela. Jest gotów do podejmowania aktywności w zakresie samokształcenia.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

IV.8 Emisja głosu

Cel kształcenia: poznanie w teorii i w praktyce zasad prawidłowego posługiwania się głosem i higieny głosu umożliwiających ochronę narządów mowy przed skutkami długotrwałego wysiłku; nabycie umiejętności technik poprawnego oddychania, poprawnej artykulacji i wymowy oraz interpretacji tekstu.

Treści merytoryczne: cele, metody i efekty pracy nad prawidłową emisją głosu; oddech jako podstawa prawidłowej fonacji; podparcie oddechowe i wydłużenie fazy wydechowej (2 jednostki); rezonatory i rezonans – budowa, zasady działania; artykulacja – budowa i rola artykulatorów; artykulacja – ćwiczenia, cechy prozodycznej mowy; prozodia – ćwiczenia intonacyjne; prozodia – akcent wyrazowy i zdaniowy, pauza, iloczas, barwa, wysokość; prawidłowa emisja a komunikacja interpersonalna; wystąpienia publiczne, zaburzenia emisji głosu; higiena głosu w warunkach wzmożonego wysiłku fonacyjnego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy funkcjonowania i patologie aparatu mowy; zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emocji głosu; znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela; problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej; metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.

Umiejętności (potrafi): posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu; poprawnie posługiwać się językiem polskim.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): skutecznego korygowania swoich błędów językowych

i doskonalenia aparatu emisji głosu.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

IV.9 Etyka zawodu nauczyciela

Cel kształcenia: prezentacja najważniejszych dylematów i problemów etycznych wynikających ze specyfiki działalności zawodowej nauczyciela na różnych etapach kształcenia: przedszkolnym, szkolnym, akademickim; omówienie problematyki etyki zawodowej.

Treści merytoryczne: najważniejsze problemy etyki zawodowej nauczyciela zarówno w odniesieniu do dziejów tej problematyki, jak jej uwarunkowań współczesnych: pojęcie etosu, honoru i zagadnienia etyki zawodowej we współczesnych zawodach, ze szczególnym uwzględnieniem etycznych aspektów pracy nauczyciela akademickiego.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawy prawne i organizacyjne oraz zasady etyczne obowiązujące w instytucjach prowadzących działalność zawodową, związaną z edukacją; normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogicznej (wychowanie przedszkolne, nauczanie w szkołach podstawowych, szkołach specjalnych i oddziałach specjalnych oraz integracyjnych, w różnego typu ośrodkach wychowawczych oraz kształceniu ustawicznym); dylematy otaczającego świata i ich oddziaływanie na projektowanie swojego rozwoju zawodowego.

Umiejętności (potrafi): właściwie argumentować i udowadniać swoje przekonania etyczne w różnych sytuacjach życia zawodowego i prywatnego.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przestrzegania uniwersalnych zasad i norm etycznych w działalności zawodowej nauczyciela, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.10 Elementy prawa oświatowego

Cel kształcenia: wskazanie przepisów prawa określających zasady wspierania ucznia z trudnościami adaptacyjnymi.

Treści merytoryczne: rozpoznanie w sposób ogólny źródeł problemów, a także sekwencji działań instytucji oświatowych, aby je rozwiązać; przepisy prawa umożliwiające wdrożenie kluczowych dla wsparcia ucznia przedsięwzięć; katalog aktów prawnych oraz zawartych w nich przepisów określających zadania, obowiązki, uprawnienia i odpowiedzialności nauczyciela oraz innych podmiotów, reprezentujących system oświaty; poznanie innych instytucji współpracujących ze szkołami/placówkami w powyższym zakresie; rola indywidualizacji nauczania i jej podstaw prawnych w kontekście wsparcia ucznia z trudnościami adaptacyjnymi.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): przepisy prawa stanowiące podstawę wsparcia ucznia z trudnościami adaptacyjnymi; podmioty działające na rzecz pomocy uczniom; podstawy prawne stosowania indywidualizacji nauczania.

Umiejętności (potrafi): w oparciu o przepisy, zaplanować podstawowe działania szkoły i nauczyciela.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): pełnienia odpowiedzialnej roli w procesie wspierania ucznia i jego rodziców.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

WIEDZA O KULTURZE

IV.1 Instytucje kultury w regionie

Cel kształcenia: zaznajomienie z formami działalności instytucji kulturalnych funkcjonujących w Olsztynie i w regionie Warmii i Mazur w celu nabycia umiejętności do podejmowania samodzielnych działań kulturotwórczych.

Treści merytoryczne: poznanie historii powstania i sposobu działania lokalnych instytucji

kulturalnych, które funkcjonują w Olsztynie od czasów powojennych (m.in. Muzeum Warmii i Mazur, Planetarium, Galeria BWA, Biblioteka Pedagogiczna, Miejski Ośrodek Kultury, Pałac Młodzieży im. Orłąt Lwowskich), oraz tych, które stworzono po 1989 roku w nowej rzeczywistości społeczno-politycznej (Centrum Polsko-Francuskie, Wspólnota Kulturowa Borussia, Muzeum Nowoczesności). Celem zajęć jest poznanie ich funkcji: informacyjnej, poznawczej, wychowawczej i kulturotwórczej oraz zakresu i sposobu działania. Zaznajomienie się ze sposobem organizacji imprez kulturalnych organizowanych przez wskazane instytucje i ich związku z historycznym dziedzictwem regionu. Kwerendy i wycieczki do olsztyńskich instytucji kultury będą podstawą do sprawozdań o aktualnej działalności tych instytucji, potwierdzających ich kulturotwórcze i informacyjne znaczenie.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): historię instytucji lokalnych. Rozpoznaje charakter ich działania oraz powiązania tych instytucji z życiem publicznym.

Umiejętności (potrafi): wymienić instytucje zajmujące się lokalnym życiem kulturalnym, określić charakter ich oddziaływania.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): łączenia wiedzy teoretycznej z praktyczną. Operatywnego wykorzystania wiedzy w celu tworzenia własnych propozycji działania instytucji kulturalnych; podejmowania działań kulturotwórczych.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

IV.2 Wybrane zagadnienia z historii polskiej kultury

Cel kształcenia: zapoznanie z wybranymi zjawiskami w historii kultury rodzimej (na tle kultury europejskiej), determinującymi jej charakter i swoistość oraz z ich złożonymi uwarunkowaniami ideowymi, socjologicznymi, artystycznymi w celu przygotowania studentów do interpretacji różnych wytworów kultury powstałych na przestrzeni wieków.

Treści merytoryczne: wykłady prezentują treści pomocne w zrozumieniu wybranych, wiodących zagadnień mających wpływ na charakter polskiej kultury postrzeganej w kontekście europejskim. Wśród podejmowanych zagadnień znajdują się m.in. kwestie europejskości i polskości kultury rodzimej na przestrzeni wieków, wpływu kultury antycznej, chrześcijańskiej, mitologia Słowian, problematyka zróżnicowania socjologicznego kultury rodzimej na różnych etapach jej dziejów (tu m.in. cechy kultury szlacheckiej, mieszczańskiej i ludowej), między Wschodem a Zachodem – wpływ kultur poszczególnych krajów na kulturę polską w poszczególnych stuleciach, wpływ uwarunkowań historycznych (m.in. kultura polskiej emigracji w dobie romantyzmu i po II wojnie światowej, kultura II obiegu), specyfika polskiej religijności i jej przemiany; wielokulturowość I i II Rzeczypospolitej wynikająca z różnorodności etnicznej jej mieszkańców.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): kluczowe uwarunkowania determinujące przez stulecia charakter rodzimej kultury wynikające m.in. z położenia geograficznego, czynników socjologicznych, historycznych, etnicznych, światopoglądowych; rozumie znacznie kultury w życiu społeczeństw i procesach komunikacji, znaczenie wiedzy o kulturze dla studiowanego kierunku i wybranego zakresu kształcenia.

Umiejętności (potrafi): scharakteryzować najistotniejsze czynniki mające przez wieki wpływ na specyfikę rodzimej kultury, określić jej determinanty, elementy łączące ją z kulturą europejską i decydujące o jej swoistości.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny swojej wiedzy; dbałości o zachowanie dorobku i tradycji kultury europejskiej.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.3 Wiedza o filmie I

Cel kształcenia: zapoznanie z pionierskimi pracami, które doprowadziły do powstania medium filmowego; pokazanie związków filmu i fotografii oraz społecznych i historycznych

uwarunkowań rozwoju sztuki filmowej; wskazanie prekursorskich dla kina dzieł i ich twórców; zaznajomienie z nurtami kina i teorii filmu.

Treści merytoryczne: wstęp do historii kina – od dagerotypu do filmu fotograficznego; Lumière i Méliès – dwa spojrzenia na początki filmu; Kino ekspresjonizmu niemieckiego; Od filmu dźwiękowego do początków II wojny światowej; Złoty wiek Hollywood; Kino gatunków (musical, monster movies, film gangsterski, film rysunkowy); Z dziejów teorii filmowej (początki refleksji nad filmem oraz najważniejsze teorie).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pionierskie dokonania sztuki filmowej, najważniejsze prekursorskie dzieła i twórców sztuki filmowej, różnice między podejściem realistycznym i kreacjonistycznym do sztuki filmowej; najważniejszych teoretyków filmu.

Umiejętności (potrafi): wymienić najważniejsze nurty początków sztuki filmowej i umieścić je w czasie; wskazać prekursorów kina i ich dzieła; rozróżniać cechy poszczególnych gatunków filmowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): podjęcia namysłu nad znaczeniem kina w kulturze i rozwijania własnej wrażliwości estetycznej.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.3 Wiedza o filmie II

Cel kształcenia: zapoznanie z pionierskimi pracami, które doprowadziły do powstania medium filmowego; pokazanie związków filmu i fotografii oraz społecznych i historycznych uwarunkowań rozwoju sztuki filmowej; wskazanie prekursorskich dla kina dzieł i ich twórców; zaznajomienie z nurtami kina i teorii filmu.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: wprowadzenie do estetyki filmu; Podstawowe elementy języka filmu (kadr, ujęcie, scena, sekwencja, montaż); plany filmowe (detal, zbliżenie, półzbliżenie, średni, amerykański, pełny itd.); ruchy kamery (jazdy, panoramy itd.); funkcje i rodzaje montażu filmowego (m. synchroniczny, m. równoległy, fraza montażowa, efekt Kuleszowa itd.).

Wykłady: historia, najważniejsze nurty, osoby i osiągnięcia polskiej kinematografii (m.in kino moralnego niepokoju); polskie kino współczesne; nagrody i festiwale filmowe; współcześni twórcy i dzieła kinematografii światowej, kino gatunkowe i popularne; zjawisko blockbustera; mind-game films; przemiany kina w epoce cyfrowej (konwergencja i remediacja); kino a seriale; związki kina i gier komputerowych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe elementy języka filmu; wpływ klasycznej kinematografii na współczesne dokonania sztuki filmowej; specyfikę rodzimej kinematografii, jej twórców i najważniejsze dzieła; przemiany sztuki filmowej pod wpływem nowych mediów; współczesne realizacje i autorów kina gatunkowego.

Umiejętności (potrafi): nazywać i wskazywać na konkretnych przykładach poszczególne elementy języka filmu; dokonać periodyzacji historii kina; wymienić najważniejsze nurty we współczesnej kinematografii; nazwać procesy zachodzące w sztuce filmowej pod wpływem mediów cyfrowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznego osądu dzieła filmowego i dyskusji na temat jego wartości estetycznej; podjęcia świadomego uczestnictwa w kulturze.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.4 Kody kultury

Cel kształcenia: zapoznanie ze znakami, kodami i symbolami. Pokazanie kodów kulturowych. Przybliżenie mitologicznych, biblijnych i literackich kodów kultury. Wyjaśnienie podstawowych pojęć i terminów związanych z semiotyką kultury. Zaznajomienie z teorią i typologią znaków. Prezentacja najważniejszych koncepcji dotyczących semiotyki kultury.

Treści merytoryczne: ćwiczenia zwracają uwagę na rolę znaków, obrazów, kodów i symboli w

kulturze. Podejmują problematykę kodów kulturowych. Analizują obrazy poetyckie, malarskie, filmowe. Pokazują inspiracje mitologiczne w sztukach plastycznych. Akcentują znaczenie kodów w reklamie, fotografii, plakacie, komiksie. Badają subkultury muzyczne. Wykłady obejmują zaś: semiotykę logiczną (Charles Sanders Peirce) oraz semiologię lingwistyczną (Ferdinand de Saussure); teorię znaku i jego typologię; definicję znaku, kodu, symbolu; kod kulturowy, graficzny, wizualny, ikonologiczny; ikonografię i ikonologię; mity i symbole w kulturze; motywy, obrazy i symbole właściwe mitologii grecko-rzymskiej i słowiańskiej; obraz kobiety w mitologii i kulturze; motyw nocy w kulturze; kody kulturowe miejsc (miasto, wieś, ogród, dom); ubiór jako kod kultury; motywy baśniowe, mitologiczne, malarskie, literackie, filmowe w reklamach; postacie kultowe.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zagadnienia związane z semiotyką; najważniejszych przedstawicieli semiotyki; zjawiska kulturowe i kulturę jako obszar kodów, znaków, obrazów i symboli.

Umiejętności (potrafi): zdefiniować podstawowe pojęcia dotyczące semiotyki, rozróżnić znak, obraz, symbol, kod, mit; porównywać rozmaite koncepcje związane z teorią znaku, posługiwać się systemami semiotycznymi; analizować i interpretować dzieła sztuki i literatury, formułując adekwatne wnioski.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wyjaśniania zjawisk kulturowych w kontaktach społecznych, używając właściwej terminologii; utrwalania poczucia wartości i piękna literatury oraz sztuki; zachowywania ostrożności w wyrażaniu opinii na temat wytworów kultury, posiadając skalę porównawczą.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.5 Wiedza o teatrze

Cel kształcenia: zaznajomienie z najważniejszymi faktami z historii teatru oraz jego związków z innymi dziedzinami życia społecznego; zapoznanie z głównymi problemami antropologii widowisk; wykształcenie umiejętności krytycznego oglądu widowisk oraz dostrzegania ich funkcji w życiu kulturalnym.

Treści merytoryczne:

Ćwiczenia: wybrane zagadnienia z historii teatru i antropologii widowisk – analiza tekstów, oglądanie fragmentów przedstawień, dyskusja.

Wykłady: geneza teatru: źródła obrzędowe i ludyczne. Relacja teatr a rzeczywistość. Teatr antycznej Grecji jako przykład teatru uczestnictwa. Elementy strukturalne teatru: widz, aktor, autor sztuki, reżyser i inscenizator, scenograf, kompozytor, choreograf, technicy. Ewolucja ich ról na przestrzeni dziejów. Obserwacja ich funkcji na przykładzie spektaklu współczesnego. Rodzaje teatru: teatr dramatyczny, teatr lalek, opera, operetka, balet, pantomima. Funkcje teatru (edukacyjna, terapeutyczna, kulturotwórcza). Zmiana pojmowania roli teatru na przykładzie różnych typów recenzji teatralnych. Wpływ krytyki na żywot zjawiska teatralnego. Teatr w telewizji. Miejsce teatru we współczesnej edukacji humanistycznej (obecność twórców teatru w życiu politycznym, społecznym i w rozrywce). Teatr a literatura – wzajemne zależności. Problem analizy widowiska teatralnego. Elementy historii teatru od antyku po współczesność. Wybrane zagadnienia z historii teatru i antropologii widowisk.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): najważniejsze fakty z historii teatru oraz rozumie podstawowe pojęcia z antropologii teatru, wykazuje znajomość najistotniejszych zjawisk kulturowych noszących znamiona widowiskowości.

Umiejętności (potrafi): dokonać krytycznego oglądu danego dzieła teatralnego, określić jego znaczenie dla danej społeczności oraz wykorzystać zdobytą wiedzę podczas obserwacji zjawisk kultury współczesnej; potrafi analizować i oceniać kształt zjawisk kulturowych noszących

znamiona widowiskowości; analizować teksty literackie i teoretycznoliterackie, wykorzystując zdobytą wiedzę.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): poprzez krytyczną obserwację uczestniczyć w życiu kulturalnym, być kreatywnym w formułowaniu opinii, doceniać różnorodność zjawisk kulturowych.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.6 Marketing kultury I

Cel kształcenia: przedstawienie wiedzy i rozwój umiejętności z zakresu marketingu kultury; zapoznanie z podstawami przedsiębiorczości, zasadami prowadzenia prywatnej i instytucjonalnej działalności zawodowej oraz normami i regułami zawodowymi w zakresie marketingu kultury.

Treści merytoryczne: teoria i fundamenty przedsiębiorczości, zakładanie i prowadzenie działalności gospodarczej, źródła finansowania działań na rzecz kultury, typologia nabywców na rynku kultury, mechanizmy rynkowe, metody badania rynku, planowanie i realizacja działań marketingowych w zakresie kultury, wpływ czynników zewnętrznych na kreowanie strategii marketingowych, różnorodne aspekty działalności marketingowej; projekty w marketingu kultury.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): kluczowe pojęcia, terminy i założenia przedsiębiorczości, szczególnie w odniesieniu do marketingu kultury.

Umiejętności (potrafi): prawidłowo posługiwać się odpowiednimi normami i regułami w zakresie marketingu kultury; gromadzić, oceniać i wykorzystywać informacje przydatne w działalności zawodowej, w tym dotyczące źródeł finansowania.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny swojej wiedzy; dbałości o zachowanie dorobku i tradycji kultury europejskiej; współpracy w grupie.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

IV.6 Marketing kultury II

Cel kształcenia: zapoznanie z możliwościami działań z zakresu marketingu kultury, wykorzystujących różne media; wykorzystanie nowych technologii w strategiach marketingowych; poznanie zasad tworzenia kampanii reklamowych i public relations.

Treści merytoryczne: cele, funkcje i zadania marketingu, reklamy i promocji w zakresie szeroko pojętej kultury; reklamy komercyjne i społeczne; marketing zaangażowany społecznie, narzędzia i metody pomiaru efektów komunikacji marketingowej, public relations instytucji kultury, koncepcje postępowania instytucji kultury z punktu widzenia działań marketingowych; projekty w marketingu kultury.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia z zakresu komunikacji marketingowej, instrumenty komunikacji marketingowej i warunki ich stosowania, reguły przygotowywania strategii promocyjnej i reklamowej, specyfikę oraz czynniki oddziaływania przekazu reklamowego na percepcję konsumenta, narzędzia i metody pomiaru efektów komunikacji marketingowej

Umiejętności (potrafi): planować i realizować działania marketingowe; wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z zakresu omawianych zagadnień z wykorzystaniem różnych źródeł i narzędzi; zastosować wiedzę z zakresu marketingu w sytuacjach zawodowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny swojej wiedzy; dbałości o zachowanie dorobku i tradycji kultury europejskiej; współpracy w grupie.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

IV.7 Teksty kultury

Cel kształcenia: nauczenie umiejętności analizy i interpretacji tzw. nieliterackich tekstów kultury z wykorzystaniem pojęć i kategorii naukowych. Nabycie i wydoskonalenie sprawności

uruchamiania wszelkich dostępnych kontekstów interpretacyjnych. Rozwijanie świadomości kontekstualnego odbioru tekstów kultury.

Treści merytoryczne: na zajęciach ćwiczeniowych analizowane są odmiany przekazów składających się na rzeczywistość kulturową – teksty kultury operujące słowem i obrazem (m.in. film, komiks, reklama, artystyczny komunikat internetowy). Interpretacje kształcą nie tylko sprawność posługiwania się terminologią naukową, ale też umiejętność uruchamiania wszelkich dostępnych kontekstów interpretacyjnych, zdolność świadomego odbioru dzieł kultury na wszystkich poziomach ich konstrukcji i znaczenia. Wykłady obejmują z kolei rozważania teoretyczne (definicje, klasyfikacje itp.), ale nie unikają interpretacji różnorodnych realizacji artystycznych (m.in. wybranych dzieł filmowych, teatralnych, plastycznych, architektonicznych, muzycznych, przekazów multimedialnych i internetowych). Przykładowe analizy uwzględniają wielość kontekstów znaczących: tradycję i konwencje kulturowo-gatunkowe, aspekty estetyczne, retoryczne, antropologiczne, aksjologiczne. Szczególny nacisk został położony na ukazanie skomplikowanej budowy przekazów kulturowych (współistnienie różnych systemów znaków i środków wyrazu artystycznego). Wykłady wprowadzają terminologię naukową i kategorie służące opisowi i rozumieniu komunikatów. Wyboru materiałów do analizy dokonuje prowadzący zajęcia, kierując się kryteriami tematycznymi bądź formalnymi.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): budowę oraz metody analizy wytworów kultury literackiej, filmowej, teatralnej, plastycznej i medialnej; podstawową terminologię nauk humanistycznych; skomplikowaną strukturę, funkcje zastosowanych środków artystycznych oraz różne konteksty pomagające w pełniejszym zrozumieniu tekstów kultury.

Umiejętności (potrafi): stosować w praktyce wiedzę z zakresu budowy tekstów kultury i posługiwać się fachową terminologią przy ich opisie, analizie i interpretacji; samodzielnie wskazywać i objaśniać funkcjonalne i semantyczne aspekty komentowanych tekstów; rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod w celu określenia znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wykorzystania w odpowiedniej sytuacji językowej opanowanej w trakcie zajęć terminologii specjalistycznej; uświadamiania znaczenia europejskiego dziedzictwa literackiego i kulturowego dla rozumienia aktualnych wydarzeń społecznych i kulturalnych; uzmysławiania znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się i jakości więzi społecznych; otwartości na nowe idee i zmiany ukształtowanych opinii (wskutek pozyskania najnowszej wiedzy).

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.8 Kultura regionów

Cel kształcenia: poznanie kultury poszczególnych regionów Polski, ale także innych regionów świata, na które składa się określona tożsamość, ukształtowana przez historię, tradycję, obyczaj, religię, muzykę, odmiany języka mówionego, krajobrazy, architekturę. Poprzez zaznajomienie się z innością i cechami dystynktywnymi wymienionych obszarów życia, wzbogaca się swoją własną tożsamość i umiejętność akceptacji i tolerancji Obcego.

Treści merytoryczne: zagadnienia związane z wybranymi regionami Polski i świata, dyskusja na temat funkcjonowania lokalnych społeczności, skupionych wokół działalności rodzimych twórców, piśmiennictwa, miejsc pamięci, folkloru, świąt i innych osobliwości wyróżniających je na tle innych. Omawianie zagadnień odbywa się w oparciu o założenia nowego regionalizmu, zakładającego rozpoznanie sytuacji regionalizmu w Polsce po 1989 i jego rekonceptualizację w perspektywie nowych orientacji w światowej humanistyce: badań antropologiczno-kulturowych, zwrotu topograficznego i związanej z nim geografii kulturowej, geopoetyki, etnopoetyki, komparatystyki, badań feministycznych i genderowych, a także problematyki

pamięci zbiorowej i kulturowej czy postpamięci.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): definicję regionalizmu, perspektywę badań kulturowych, poprzez które regionalizm należy rozumieć, rozpoznaje cechy dystynktywne różnych regionów i buduje na tej podstawie wiedzę kulturoznawczą.

Umiejętności (potrafi): rozpoznawać czynniki wpływające na odmiennosć i uczy się tolerancji i funkcjonowania wśród inności kulturowej.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): funkcjonowania w wielokulturowych społeczeństwach, wykorzystując nabytą wiedzę, szanuje odmiennosć grup etnicznych.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.9 Animacja kultury

Cel kształcenia: wprowadzenie w problematykę animacji kultury z uwzględnieniem jej teoretycznych i praktycznych aspektów, podstawowych pojęć, zasad i umiejętności wymaganych w działaniach na rzecz dobra publicznego i rozwoju zawodowego, szczególnie w dziedzinie kultury.

Treści merytoryczne: ideowe, prawne i organizacyjne uwarunkowania działań animacyjnych w sferze kultury; podstawowe pojęcia metodologiczne i typy postępowania w animacji kultury; teoretyczne i praktyczne aspekty pracy w różnych placówkach, organizacjach i miejscach realizacji życia kulturalnego; działania na rzecz kultury dostosowane do różnych typów środowisk; relacje między kulturą a jednostką, grupami i społeczeństwem oraz wzajemne odniesienia różnych typów kultury; rola animacji kultury w wyrównywaniu szans edukacyjnych i rozwojowych; działania organizacji pozarządowych zaangażowanych w życie kulturalne; podstawowe zadania animatora kultury i kompetencje, które są potrzebne do ich wykonywania; różne typy projektów z zakresu animacji kultury; aspekty teoretyczne i praktyczne przygotowania projektów z zakresu animacji kultury.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): teoretyczne i praktyczne aspekty animacji kultury; znaczenie kultury w szerokim kontekście społecznym; specyfikę różnego rodzaju placówek, organizacji i miejsc, w których prowadzi się działalność na rzecz kultury; oddziaływanie animacji kultury na środowisko lokalne.

Umiejętności (potrafi): analizować potencjał kulturotwórczy określonego środowiska; stosować metody działań animacyjnych dobrane do miejsca, sytuacji i określonych podmiotów.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): krytycznej oceny swojej wiedzy; dbałości o zachowanie dorobku i tradycji kultury europejskiej; pracy na rzecz środowiska lokalnego; współpracy w grupie.

Forma prowadzenia zajęć: ćwiczenia.

IV.10 Rzecznictwo prasowe i public relations

Cel kształcenia: zapoznanie z najważniejszymi narzędziami działań public relations i rzecznictwa prasowego i celami tego rodzaju aktywności rozumianymi w ujęciu strategicznym oraz biznesowym, a także przygotowanie do wykorzystania tych narzędzi w praktyce (poprzez zadania z zakresu copywritingu, content marketingu, a także strategicznego planowania).

Treści merytoryczne:

Wykłady: Historia PR-u, podstawowe pojęcia: public relations, media relations, CSR, marketing, informacja prasowa, marka; podstawowe rozróżnienia: public relations a reklama, public relations a marketing, PR zewnętrzny i PR wewnętrzny; media relations, rodzaje mediów i rodzaje komunikacji PR-owców z mediami, budowanie trwałych relacji z dziennikarzami, media społecznościowe i ich rola w działaniach PR-owych. Specyfika zawodu rzecznika prasowego: narzędzia komunikowania, wybrane metody pracy. Etyka zawodowa w pracy rzecznika prasowego i PR-owca Komunikacja kryzysowa w pracy PR-owca i rzecznika

prasowego (role, taktyki, strategię). CSR i marketing charytatywny. *Ćwiczenia*: istotę zajęć stanowi rozwinięcie i praktyczne zastosowanie treści omawianych na przykładzie, dotyczących następujących zagadnień: opracowywania strategii PR, media relations (budowania relacji z mediami oraz redagowania informacji prasowych), wykorzystaniu mediów społecznościowych do działań PR (dobór mediów do założeń przyjętych w strategii PR, redagowanie treści z uwzględnieniem charakterystyki/typu medium, zdefiniowanych celów komunikacji i wskazanej grupy docelowej), opracowywania strategii komunikacji kryzysowej, organizowania wydarzeń specjalnych (event PR), działań z zakresu CSR.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): pojęcia: public relations, media relations, CSR, marketing, informacja prasowa, marka, PR zewnętrzny, PR wewnętrzny, employer branding; podobieństwa i różnice między: public relations i reklamą, public relations i marketingiem; rolę public relations w kształtowaniu wizerunku organizacji; zasady budowania relacji z dziennikarzami; znaczenie CSR w kontekście budowania pozytywnego wizerunku organizacji.

Umiejętności (potrafi): analizować i oceniać efektywność działań PR, opracowywać plan strategii PR oraz przygotować odpowiednie narzędzia do jej wdrożenia, zredagować informację prasową, opracować treść postów do mediów społecznościowych, zgodną z przyjętą strategią PR, zaprezentować podstawowe działania PR podejmowane w sytuacjach kryzysowych.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): kreatywnego i innowacyjnego podejścia do realizacji działań PR, postępowania zgodnie z zasadami etyki PR, dbałości o znaczenie działań PR w promocji organizacji i instytucji.

Formy prowadzenia zajęć: wykład, ćwiczenia.

IV.11 Filozofia kultury

Cel kształcenia: przedmiot zaznajamia z jedną z nauk o kulturze – filozofią kultury, próbując przybliżyć trudności w jej rozumieniu. Celem jest poznanie terminologii, genezy, nurtów i przedstawicieli tej nauki. Zadaniem przedmiotu jest pokazanie różnych możliwości widzenia zjawisk kulturowych w zależności od przyjętych założeń filozoficznych i sposobów definiowania kultury. Chodzi również o rozbudzenie zainteresowania problematyką kultury, jej rozwojem i formami przejawiania się, kulturotwórczą działalnością człowieka i rezultatami tej aktywności.

Treści merytoryczne: zajęcia wykładowe dotyczą filozoficznej refleksji nad kulturą, skupiając się na myśli europejskiej XIX i XX wieku. Najpierw przedstawione zostają ogólnikowe definicje filozofii kultury jako działu filozofii człowieka, geneza filozofii kultury i relacje tej nauki z innymi naukami o kulturze. Następnie ma miejsce krótki przegląd głównych nurtów filozofii kultury i ich reprezentantów, rozróżnienie dziedzin kultury, jak też sformułowanie zasadniczych problemów i pytań, jakie mieszczą się w obrębie badań omawianej nauki. Wykład wprowadzający przybliży również współczesne trendy w rozumieniu filozofii kultury w Polsce. Przedmiotem kolejnych zajęć są – charakteryzowane osobno – koncepcje wybranych, ważnych dla rozwoju filozofii kultury myślicieli: Wilhelma Diltheya (kultura i historia), Heinricha Rickerta (kultura i wartości), Georga Simmla (kultura i życie), Oswalda Spenglera (kultura i cywilizacja), Sigmunda Freuda (kultura i cierpienie), Ernsta Cassirera (kultura i symbol).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): powiązania kultury z filozofią jako nauką mówiącą o kulturze i do niej przynależącą; tradycję filozoficzną, w kontekście której rozwijała się refleksja nad kulturą w XIX i XX wieku; przekonania na temat kultury wyrażone w wybranych, reprezentatywnych dziełach europejskich myślicieli; pytania stawiane w obrębie badań filozofii kultury, zagadnienia przez nią podejmowane.

Umiejętności (potrafi): wskazać cechy wyróżniające filozofię kultury spośród innych nauk o kulturze; porównywać koncepcje kulturowe oparte o różnorodną tradycję filozoficzną; rozróżnić nurty w refleksji nad kulturą i metody w podejściu filozofów do kultury.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): wyjaśniania zjawisk kulturowych w kontaktach społecznych – przez pryzmat istniejących rozwiązań filozoficznych i używając właściwej terminologii; uwrażliwiania na odmienną kulturę, pogłębiania postaw tolerancyjnych i upowszechniania otwartości na różnorodność ludzkich doświadczeń poznawczych i przekonań aksjologicznych; popularyzowania przedstawionych przez filozofów kultury diagnoz współczesności, skłaniając do zastanowienia się nad sobą i światem; prowokowania do formułowania pytań o relacje między: kulturą a naturą, kulturą a sztuką, jednostką a społeczeństwem, tradycją a nowatorstwem, uniwersalizmem kulturowym a kontekstualizmem, relatywizmem kulturowym a absolutyzmem, czasem a wiecznością, wolnością a koniecznością, tym, co rodzime, a tym, co obce, tym, co wysokie, a tym, co niskie.
Forma prowadzenia zajęć: wykład.

V. PRAKTYKA

ZAKRES - NAUCZANIE JĘZYKA POLSKIEGO

V.1 Praktyka psychologiczno-pedagogiczna

Cel kształcenia: przygotowanie do zadań praktycznego wykonywania zawodu nauczyciela na I i II etapie edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem roli wychowawcy klasy i prowadzenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Treści kształcenia: uruchomienie wiedzy uzyskanej podczas zajęć z psychologii i pedagogiki ogólnej w procesie obserwacji i refleksji nad procesem edukacyjnym; określenie miejsca nauczyciela i podmiotu jego zabiegów w przebiegu złożonej i wieloaspektowej relacji wzajemnej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają; organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego; zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

Umiejętności (potrafi): wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze; wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów; wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas; wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich; zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych; analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

V.2 Praktyka przedmiotowo-metodyczna

Cel kształcenia: przygotowanie do zadań praktycznego wykonywania zawodu nauczyciela języka polskiego na I i II etapie edukacyjnym.

Treści merytoryczne: uruchomienie wiedzy uzyskanej podczas zajęć z podstaw dydaktyki oraz dydaktyki języka polskiego w procesie obserwacji oraz prowadzenia zajęć z języka polskiego i refleksji nad procesem edukacyjnym; określenie miejsca nauczyciela i podmiotu jego zabiegów w przebiegu złożonej i wieloaspektowej relacji wzajemnej

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty; sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty; rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.

Umiejętności (potrafi): wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej; zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć; analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

ZAKRES - WIEDZA O KULTURZE

V.1 Praktyka zawodowa

Cel kształcenia: kształcenie umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy zdobytej na studiach; poznanie organizacji, struktur i sposobu funkcjonowania instytucji, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych związanych z szeroko pojmowaną kulturą; kształtowanie odpowiedniego stosunku do zawodu i obowiązków z nim związanych; wdrożenie do pracy w zespole oraz odpowiedzialności za powierzone zadania; pobudzenie aktywności zawodowej.

Treści merytoryczne: zapoznanie się z organizacją i specyfiką pracy w miejscu odbywania praktyki, przepisami i wewnętrznymi regulaminami, przepisami, dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy, realizacja zadań bezpośrednio wynikających z działalności firmy. Przebieg praktyki uzależniony jest od miejsca i formy jej odbywania: Przykładowe miejsca odbywania praktyk: państwowe instytucje kulturalne, zajmujące się animacją i upowszechnianiem kultury: teatry, muzea, archiwa, domy i ośrodki kultury, izby pamięci, izby regionalne, ośrodki informacji kulturalnej, jak również fundacje i organizacje pożytku publicznego; wydawnictwa i media (TV, radio, portale internetowe) oraz inne jednostki zajmujące się działalnością zarówno komercyjną, jak i prowadzące niekomercyjne działania z zakresu animacji i popularyzacji kultury.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): zasady funkcjonowania instytucji kulturalnych, społecznych.

Umiejętności (potrafi): formułować własne rozwiązania sytuacji problemowych i zawodowych w praktyce; na płaszczyźnie zawodowej skutecznie komunikować się z przedstawicielami innych dyscyplin i profesji; na płaszczyźnie realizacji zleconych zadań sprawnie się komunikować, korzystać z wiedzy przekazywanej podczas praktyki, łącząc ją z umiejętnościami i wiedzą wyniesionymi ze studiów.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): do krytycznej oceny swojej wiedzy i umiejętności z zakresu aktywności objętych praktyką; odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych; docenienia znaczenia wiedzy eksperckiej; elastycznego reagowania w sytuacjach zmieniających się potrzeb społecznych.

Forma prowadzenia zajęć: praktyka.

VI. INNE

VI.1 Szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

Cel kształcenia: przekazanie podstawowych wiadomości na temat ogólnych zasad postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń, okoliczności i przyczyn wypadków studentów, zasad udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku, jak również wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi mogą zetknąć się studenci.

Treści merytoryczne: obowiązujące regulacje prawne z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy; identyfikacja, analiza i ocena zagrożeń dla życia i zdrowia na poszczególnych kierunkach studiów (czynniki niebezpieczne, szkodliwe i uciążliwe); analiza okoliczności i przyczyn wypadków: omówienie przyczyn wypadków; ogólne zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń (np. pożaru); zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku – apteczka pierwszej pomocy; dostosowanie treści szkoleń do profilu danego kierunku studiów jest bardzo ważne, gdyż chodzi o wskazanie potencjalnych zagrożeń, z jakimi można zetknąć się na zajęciach.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): ogólne zasady postępowania w razie wypadku podczas nauki i w sytuacjach zagrożeń; okoliczności i przyczyn wypadków; zasady udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.

Umiejętności (potrafi): postępować z materiałami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla zdrowia; realizować zasady bezpieczeństwa związane z pracą; posługiwać się środkami ochrony indywidualnej i środkami ratunkowymi, w tym udzielać pierwszej pomocy.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): zachowania się w sposób profesjonalny i etyczny.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

VI.2 Ergonomia

Cel kształcenia: przybliżenie podstawowych zagadnień związanych z ergonomią rozumianą w sensie interdyscyplinarnym, uświadomienie zagrożeń i problemów (także zdrowotnych) związanych z niewłaściwymi rozwiązaniami ergonomicznymi na stanowiskach pracy zawodowej oraz w życiu pozazawodowym a także korzyści wynikających z prawidłowych działań w tym zakresie.

Treści merytoryczne: podstawowe pojęcia i definicje. Ergonomia jako nauka interdyscyplinarna. Główne nurty w ergonomii: ergonomia stanowiska pracy (wysiłek fizyczny na stanowisku pracy, wysiłek psychiczny na stanowisku pracy, dostosowanie antropometryczne stanowiska pracy, materialne środowisko pracy), ergonomia produktu – inżynieria ergonomicznej jakości, ergonomia dla osób starszych i niepełnosprawnych. Ergonomia pracy stojącej i siedzącej.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe pojęcia związane z ergonomią, ze szczególnym uwzględnieniem ergonomii stanowiska pracy.

Umiejętności (potrafi): oceniać (w zakresie podstawowym) warunki w pracy zawodowej oraz podczas aktywności pozazawodowej ze względu na problemy ergonomiczne i zagrożenia z tym związane.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): przejawiania postawy antropocentrycznej w stosunku do warunków pracy i życia codziennego; reagowania na zagrożenia wynikające z wadliwych rozwiązań i nieprawidłowości w zakresie jakości ergonomicznej; realizowania postawy wrażliwości na potrzeby osób niepełnosprawnych (w kontekście ergonomicznym).

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

VI.3 Ochrona własności intelektualnej

Cel kształcenia: zapoznanie z elementarnymi zasadami, pojęciami oraz procedurami prawa ochrony własności intelektualnej.

Treści merytoryczne: pojęcie własności intelektualnej. Przedmiot prawa własności intelektualnej. Podmioty prawa własności intelektualnej. Treść prawa własności intelektualnej – prawa autorskie i pokrewne. Ograniczenia praw autorskich. Licencje ustawowe i umowne.

Dozwolony użytek osobisty i publiczny utworów. Naruszenia praw autorskich (plagiat i piractwo intelektualne). Regulacje szczególne z zakresu prawa autorskiego – ochrona programów komputerowych i baz danych.

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): ustawowy aparat pojęciowy związany z ochroną prawną własności intelektualnej; pola eksploatacji utworów i tryby ich użytku.

Umiejętności (potrafi): identyfikować oraz implementować dozwolone pola eksploatacji utworów w toku analizy krytycznej oraz działalności naukowej w środowisku akademickim.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): świadomego korzystania z ustawowych pól eksploatacji utworów w środowisku akademickim oraz życiu prywatnym (np. środowisku sieciowym).

Forma prowadzenia zajęć: wykład.

VI.4 Etykieta

Cel kształcenia: zapoznanie z wybranymi zagadnieniami dotyczącymi zasad savoir-vivre'u.

Treści merytoryczne: podstawowe zagadnienia dotyczące zasad savoir-vivre'u w życiu codziennym (zwroty grzecznościowe, powitania, rozmowa przez telefon, podstawowe zasady etykiety oraz precedencji w miejscach publicznych). Etykieta uniwersytecka (precedencja, tytułowanie, zasady korespondencji). Etykieta biznesowa (dostosowanie ubioru do okoliczności, zasady przedstawiania, przygotowanie się do rozmowy kwalifikacyjnej).

Efekty uczenia się:

Wiedza (zna i rozumie): podstawowe zasady rządzące interpersonalnymi relacjami w życiu prywatnym oraz w relacjach zawodowych.

Umiejętności (potrafi): stosować zasady etykiety i kurtuazji w życiu społecznym i zawodowym.

Kompetencje społeczne (jest gotów do): uznania znaczenia zasad etykiety w relacjach interpersonalnych.

Forma prowadzenia zajęć: wykład.